

Řeka Balinka, formuje jižní část centra Velkého Meziříčí. S průběhem jejího toku se mění i její charakter, od přírodního přechází k městskému, který se potom opět vytrácí.

Říční břehy jsou významnou součástí města, která ovlivňuje jeho kvalitu. V návrhu se snažíme tyto zpola zapomenuté břehy obyvatelům nabídnout zpět, aby se mohli znovu dotknout hladiny řeky.

Mezi stromy mezi břehy

Místo stávajícího brownfieldu, bezprostředně navazujícího na náměstí a mikrosvět jeho okolí, protkaného uličkami a veřejně přístupnými dvorky. Brownfieldu na místě bývalé koželužny fy. Antonín Jelínek a syn, později n.p. Svit. Promenáda podél říčky Balinky, transformace navazujícího území zanedbané strašidelné zeleně. Šance vytvořit novou vitální část centra tohoto půvabného města na Vysočině, přimknutého k D1, s výhledem na zámek. Prostor pro úvahy v kontextu veřejných prostranství města, pro návrh takřka libovolné smysluplné soudobé typologie. Pro návrhy jednotlivých staveb využijeme objemovou studii, kterou jsme zpracovali v našem atelieru v minulém semestru. S úkolem se na nás obrátil starosta města Velké Meziříčí. Výsledky práce představíme zástupcům města a občanům.

Zadání - foto stávajícího stavu

Zadání-situace

1:2500

0 50m

Rozsáhlé území v centru města, které je v těsné blízkosti mezi historickým jádrem a novou výstavbou. Nad okolní zástavbou se tyčí věž kostela svatého Mikuláše stojícího na náměstí. Severní hrana pozemku sousedí se zástavbou rodinných domů v Jirchářích s nepravidelnou sítí úzkých ulic. Na jih od pozemku začíná průmyslový areál, který vede směrem nádraží a navazuje zde na obchodní zónu města. Nevyužitá plocha se stala významnou křižovatkou pro pohyb obyvatel ze všech směrů a v současné době i provizorním parkovištěm. Oblast profituje z přímého spojení s městem i s přírodou. Přiléhající lesopark je ale od pozemku oddělen starým plotem. Lesopark Čechovy sady přes železnici sousedí s roklí v Riegrových sadech a za nimi se nachází výstavba řadových rodinných domů.

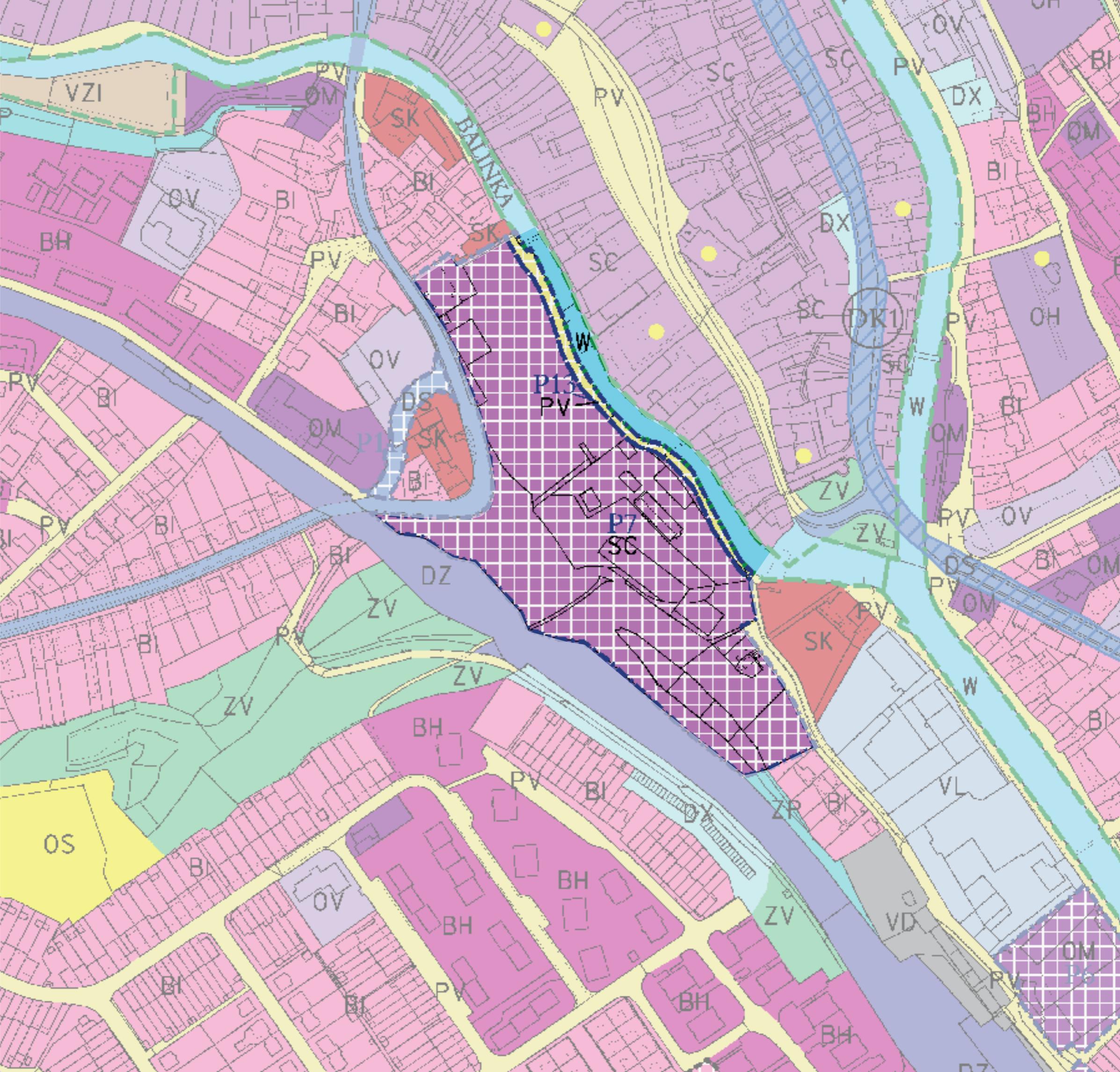
Bývalý areál Svit je předmětem diskuzí ve městě mnoho let. Územní plán areál označuje jako jednu z ploch pro přestavbu. Podél toku Balinky je vymezený pás pro veřejné prostranství, zbytek plochy až po hranici, kterou vytváří železnice je smíšená obytná. Zhruba na třetině pozemku se nachází park Čechovy sady, který přes železnici navazuje na Riegrovy sady.

Územní plán – Velké Meziříčí
P7 – Bývalý areál Svitu je vymezen jako plocha přestavby pro plochy smíšené obytné – v centrech měst.

- Maximálně respektovat zeleň v ploše
- Veřejné prostranství umístit podél toku Balinky.
- V ploše bude umístěno parkoviště s možností využití pro centrum města.

P13 – Veřejné prostranství podél Balinky.

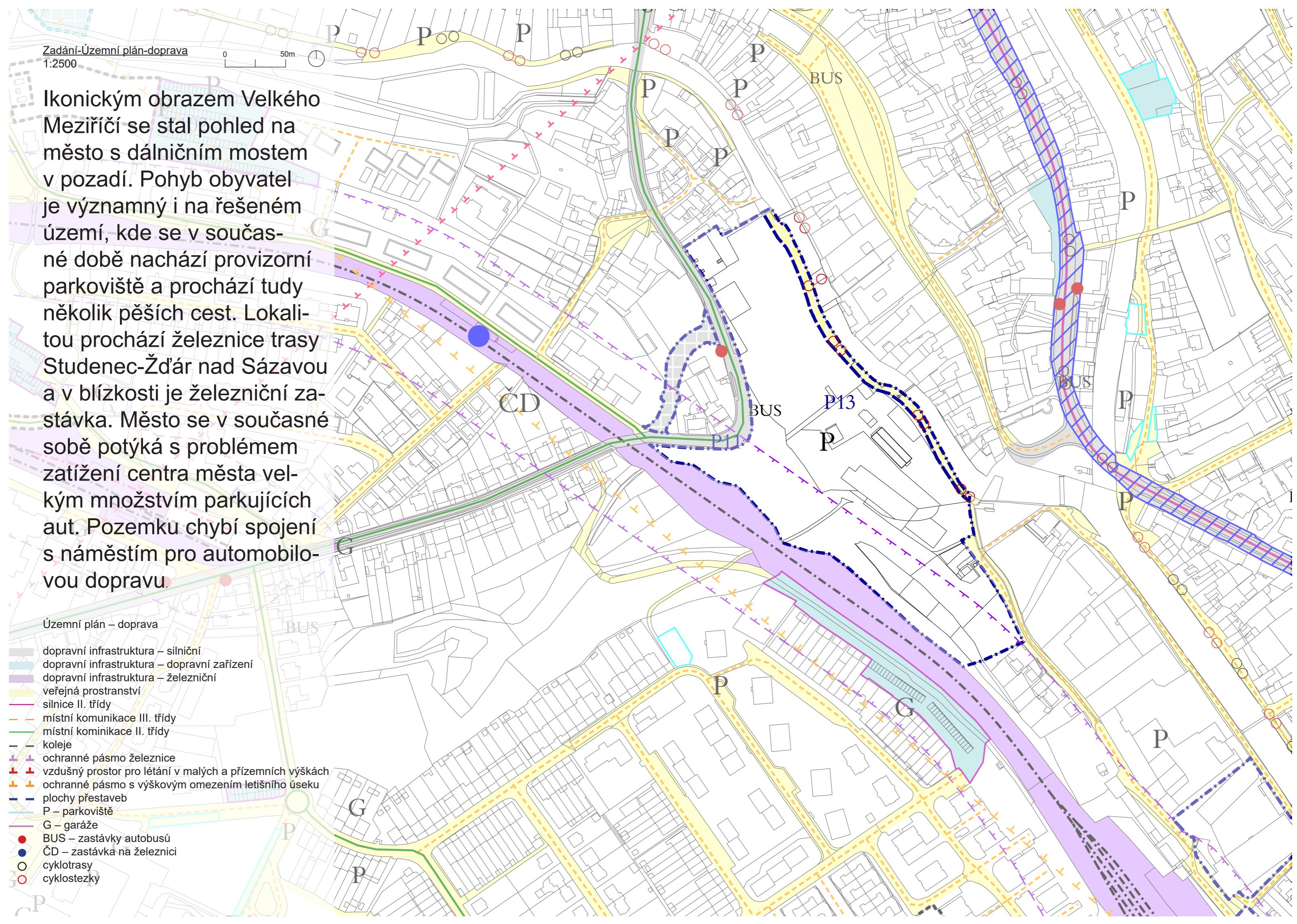
BH – bydlení v bytových domech
BI – bydlení v rodinných domech – městské a příměstské
OV – občanské vybavení – veřejná infrastruktura
OM – občanské vybavení – komerční zařízení
OS – občanské vybavení – sportovní zařízení
OH – občanské vybavení – hřbitovy
SC – plochy smíšené obytné – v centrech měst
SK – plochy smíšené obytné – komerční
DS – dopravní infrastruktura – silniční
DX – dopravní infrastruktura – dopravní zařízení
DZ – dopravní infrastruktura – železniční
VL – výroba a skladování – lehký průmysl
VD – výroba a skladování – drobná a řemeslná výroba
VZ – výroba a skladování – zemědělská výroba
PV – veřejná prostranství
ZV – veřejná prostranství – veřejná zeleň
ZP – zeleň – přírodního charakteru
W – plochy vodní a vodohospodářské
P – plochy přestaveb
– lokální biokoridor
● významné stavební dominanty

Ikonickým obrazem Velkého Meziříčí se stal pohled na město s dálničním mostem v pozadí. Pohyb obyvatel je významný i na řešeném území, kde se v současné době nachází provizorní parkoviště a prochází tudy několik pěších cest. Lokalitou prochází železnice trasy Studenec-Žďár nad Sázavou a v blízkosti je železniční zastávka. Město se v současné době potýká s problémem zatížení centra města velkým množstvím parkujících aut. Pozemku chybí spojení s náměstím pro automobilovou dopravu.

Územní plán - doprava

- dopravní infrastruktura – silniční
- dopravní infrastruktura – dopravní zařízení
- dopravní infrastruktura – železniční
- veřejná prostranství
- silnice II. třídy
- místní komunikace III. třídy
- místní komunikace II. třídy
- koleje
- ochranné pásmo železnice
- vzdušný prostor pro létání v malých a přízemních výškách
- ochranné pásmo s výškovým omezením letištního úseku
- plochy přestavěb
- P – parkoviště
- G – garáže
- BUS – zastávky autobusů
- ČD – zastávka na železnici
- cyklotrasy
- cyklostezky

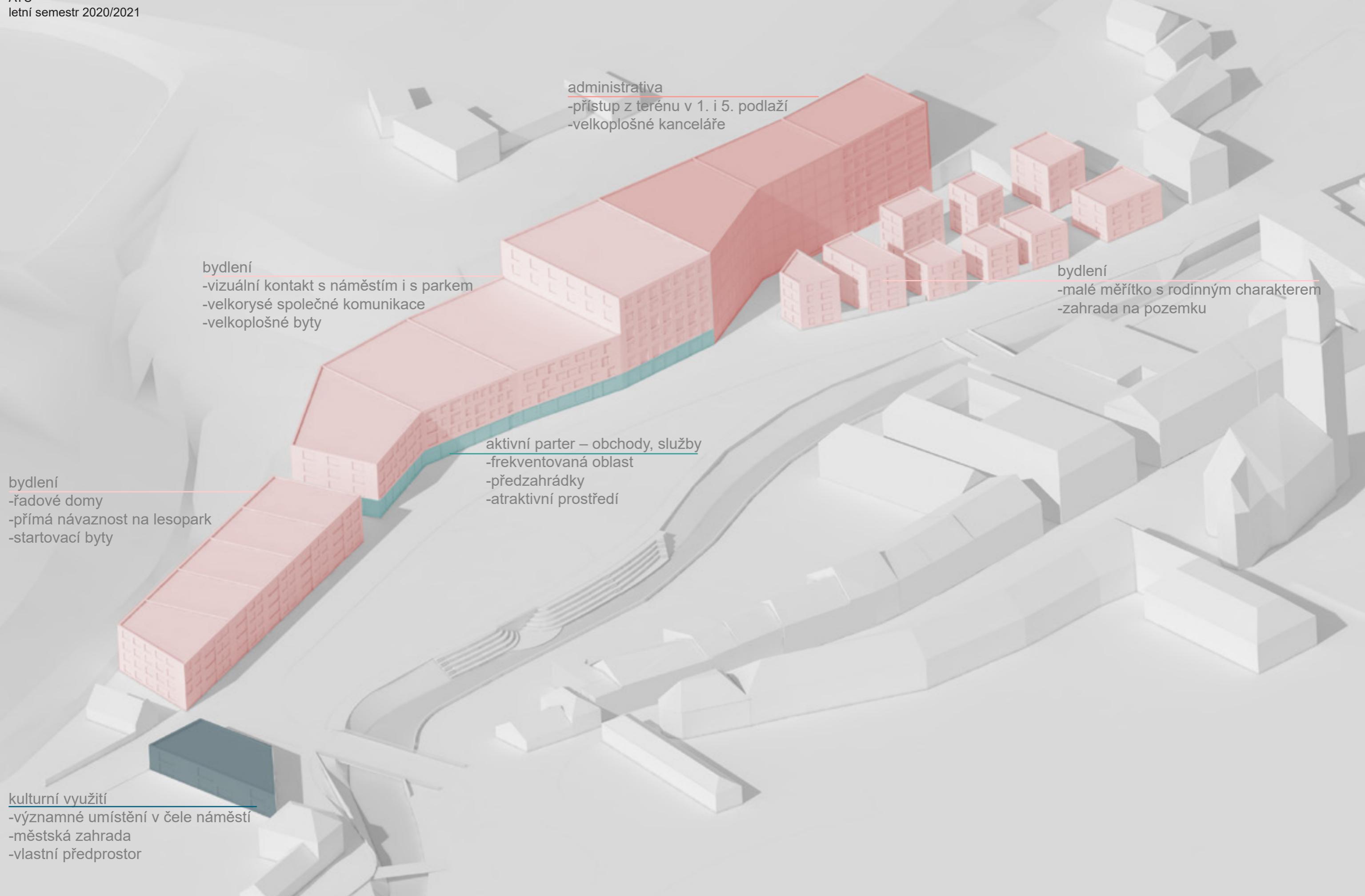
Zadání - výchozí urbanistická studie - V mezičase

Bc. Adéla Filounová

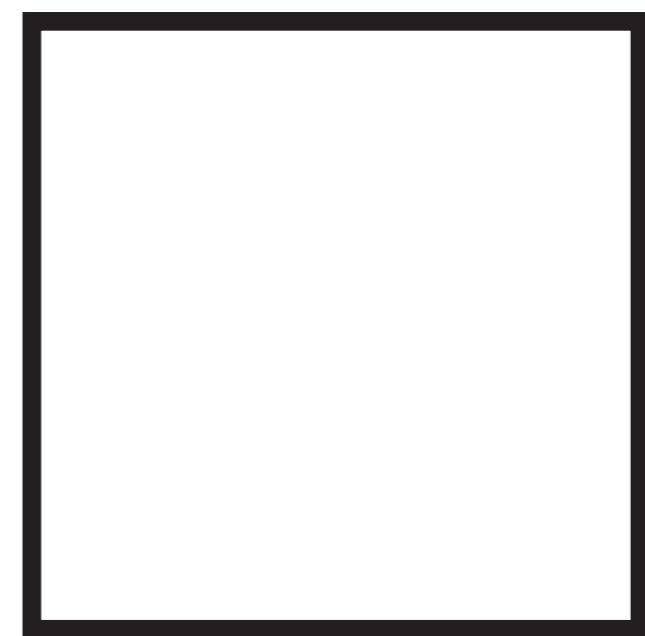
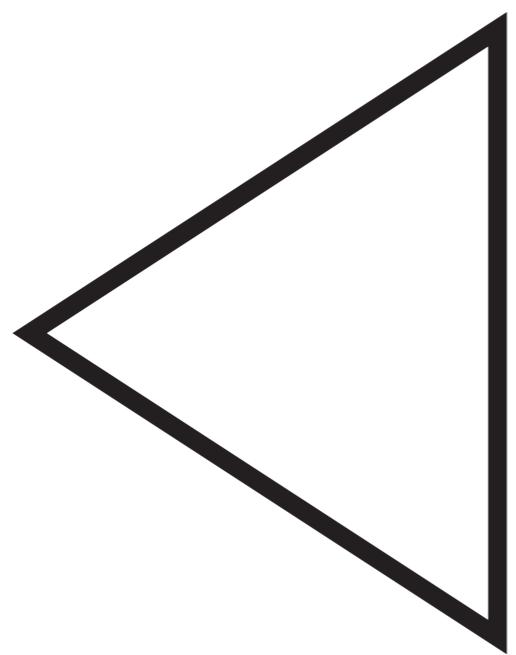
8. semestr

ATU

letní semestr 2020/2021

Co znamená
řeka pro město a
naopak, co zna-
mená město pro
řeku?

Město Velké Meziříčí vzniklo na přelomu 12. a 13. století, pravděpodobně při osidlování toku řeky Oslavy. V té době se lidé usídlili také právě ve velkomeziříčské kotlině.

Byl zde vystavěn hrad, který byl později obehnán hradbami, a kostel.

Důležitost řeky pro město je v tomto období nesporná. Nejen že je zdrojem pitné vody, ale také dopravní komunikací. Na starých mapách můžeme nalézt vybudované náhony k pohánění mlýnů. Jedním z nich je například Bučkovský mlýn, na jehož místě dnes stojí Jelínkova vila. První zmínka o něm pochází z roku 1588.

V období renesance zažilo město velký rozkvět, na náměstí můžeme i dnes spatřit dochované domy zdobené sgrafity. Například bývalou budovu lutheránského gymnázia, pivovar nebo radnici.

Důležitým okamžikem v historii byla výstavba císařské silnice v 18. století za vlády Marie Terezie a Josefa II., která vedla přes město. Silnice fungovala jako spojovací cesta mezi Brnem a Jihlavou.

V průběhu 19. století vznikly ve městě první továrny. Nacházela se zde textilka, koželužna a klihárna. V této době byla také vystavěna železniční přípojka ze Studence.

Ve 20. století po 2. světové válce dochází opět k pomalému rozvoji města. Začíná zde vznikat postupně se rozvíjející bytová zástavba a pokračuje i výstavba továren a rozvoj průmyslu. Důležitou dopravní stavbou ve Velkém Meziříčí je ikonický dálniční most přes údolí řeky Oslavy na trase dálnice D1. Do provozu byl poprvé uveden 28. listopadu 1978.

Jak již název napovídá, město se nachází mezi dvěma moravskými řekami - Oslavou a Balinkou. Řeky město nejdříve objímají z jihu a východu a v jižní části starého města se pak Balinka vlévá do Oslavy. Tvar řek udal základní podobu starého centra města, které se rozprostírá v říční nivě.

Řeky významně ovlivnily nejen podobu města, ale i morfologii okolní krajiny. Od říčních břehů vybíhají kopce Českomoravské vrchoviny, které se zvedají nad město. Nalezneme zde zalesněné stráně kopců, travinami porostlé louky, břehy řek hýřící barvami rostlin kvetoucích na jejich březích a pole využívaná zemědělci, která jsou také nedílnou součásti krajiny. Zemědělské plochy jsou protkány jemnou sítí cest. Některé z nich můžeme nalézt již na starých mapách z 1. poloviny 19. století. Spousta z těchto cest už ale s rozvojem zemědělství a zvětšováním zemědělských celků zanikla a dnes je můžeme spatřit pouze jako těžko rozeznatelné poklesy na leteckých mapách.

Okolní příroda nabídne mnoho tras k procházkám a zájmových míst k prozkoumání. Přírodní park Balinské údolí je plný života. Nalézt zde můžeme nejrůznější druhy fauny a flory, například vydru říční nebo sýce rousného. Řeka se zde rozprostírá na jejím přirozeném písčitém podloží a hustě meandruje. Meandry se časem prohlubují a tekoucí voda formuje říční koryto, které tak v průběhu let svou podobu mění.

Nádhernou přírodní podívanou nabídne také Nesměřské údolí, které se rozprostírá kolem řeky Oslavy, po jejím soutoku s Balinkou a Oslavičkou.

Na mapě z prvního vojenského mapování můžeme spatřit císařskou cestu vedoucí z Brna do Jihlavy. Zástavba je soustředěna u soutoku řek.

Řeka Oslava je zde zobrazena výrazněji než Balinka, proto můžeme soudit, že byla svým tokem významnější z obou řek.

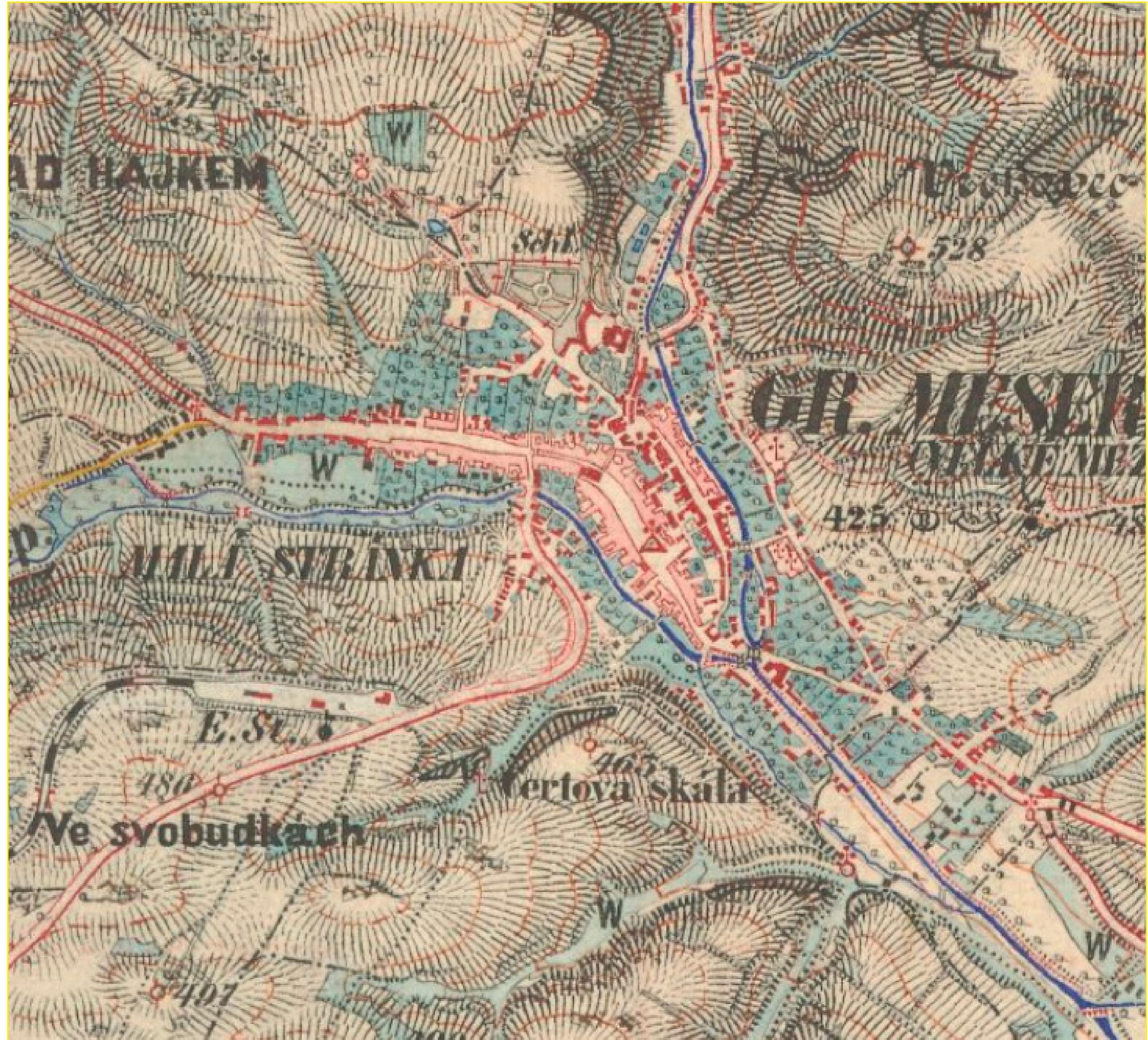
Na mapě jsou výrazně zakresleny kopce obklopující město.

Na druhém vojenském mapování můžeme spatřit rozrůstající se zástavbu směrem na západ podél toků Balinky a Oslavy. Do mapy jsou už zaneseny místní názvy okolí. Z mapy už je také patrný charakteristický tvar náměstí.

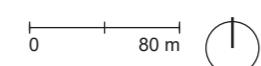

Na třetím vojenském mapování se zástavba stále rozrůstá.
V jižní části pak vidíme přípojku železnice.
Místní názvy jsou zde podrobnější než v 2. voj. map.
Zajímavým je například Čertova skála, který narozdíl od většiny v dnešních mapách nenajdeme. K Čertově skále se váže také pověst.

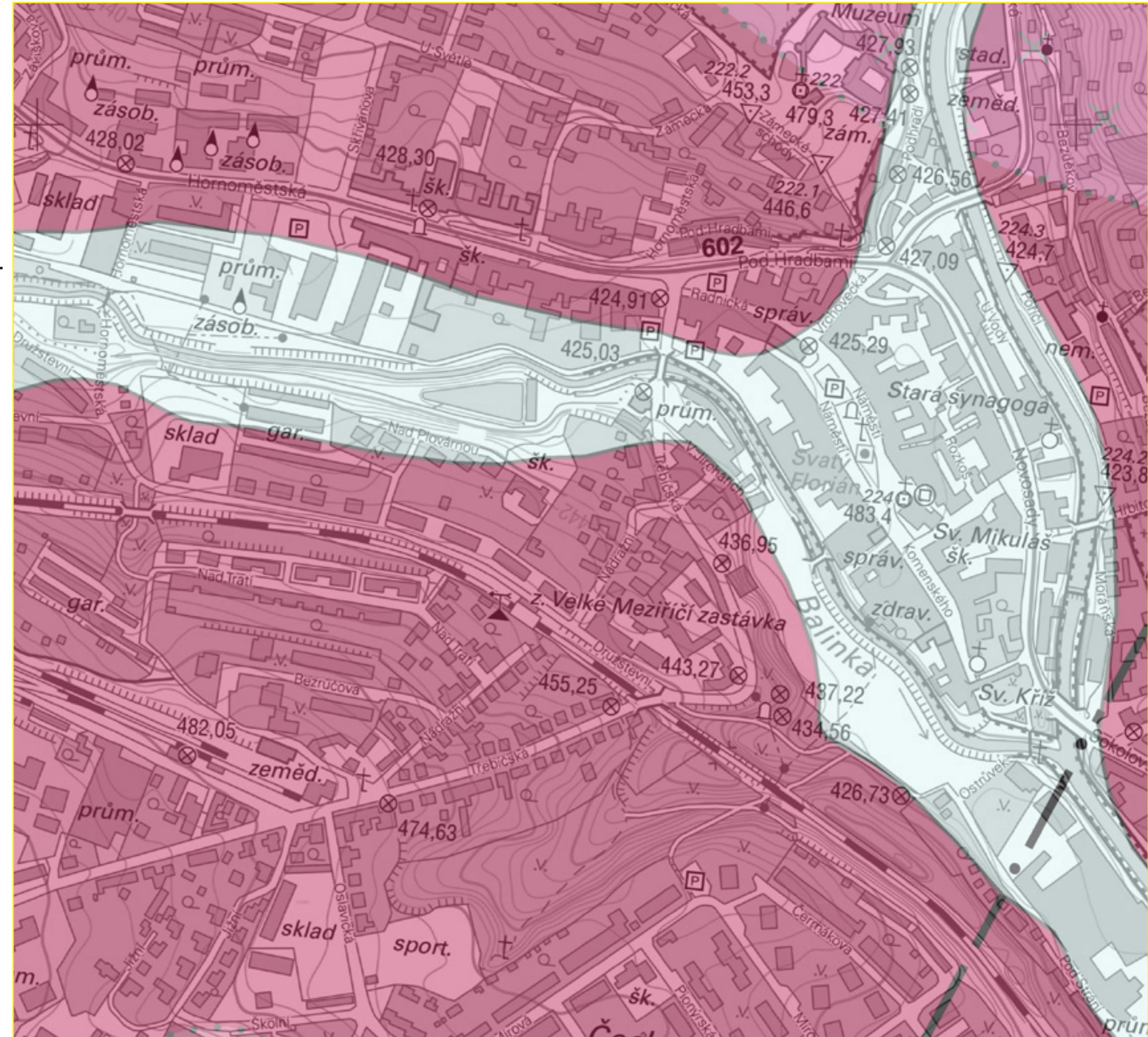
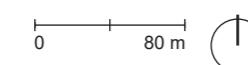
Morfologie terénu je výrazně ovlivněna tokem řek. Od říčních koryt se zvedají kopce Českomoravské vrchoviny.

→ směr sklonu svahu
…→ směr toku řeky

Z geologické mapy vyplývá, že v okolí obou řek - Balinky i Oslavy - se nachází rozlehlá říční niva, které se zde vytvořila v průběhu tisíců let. Na tomto podloží je velmi výhodné pěstování zemědělských plodin, vzhledem k jeho bohatosti na obsah živin. Nevýhoda těchto oblastí ale spočívá v jejích umístění - povodňová zóna.

■ granit až syenit křemenný - vytvořeno v období prvohor nivní sediment

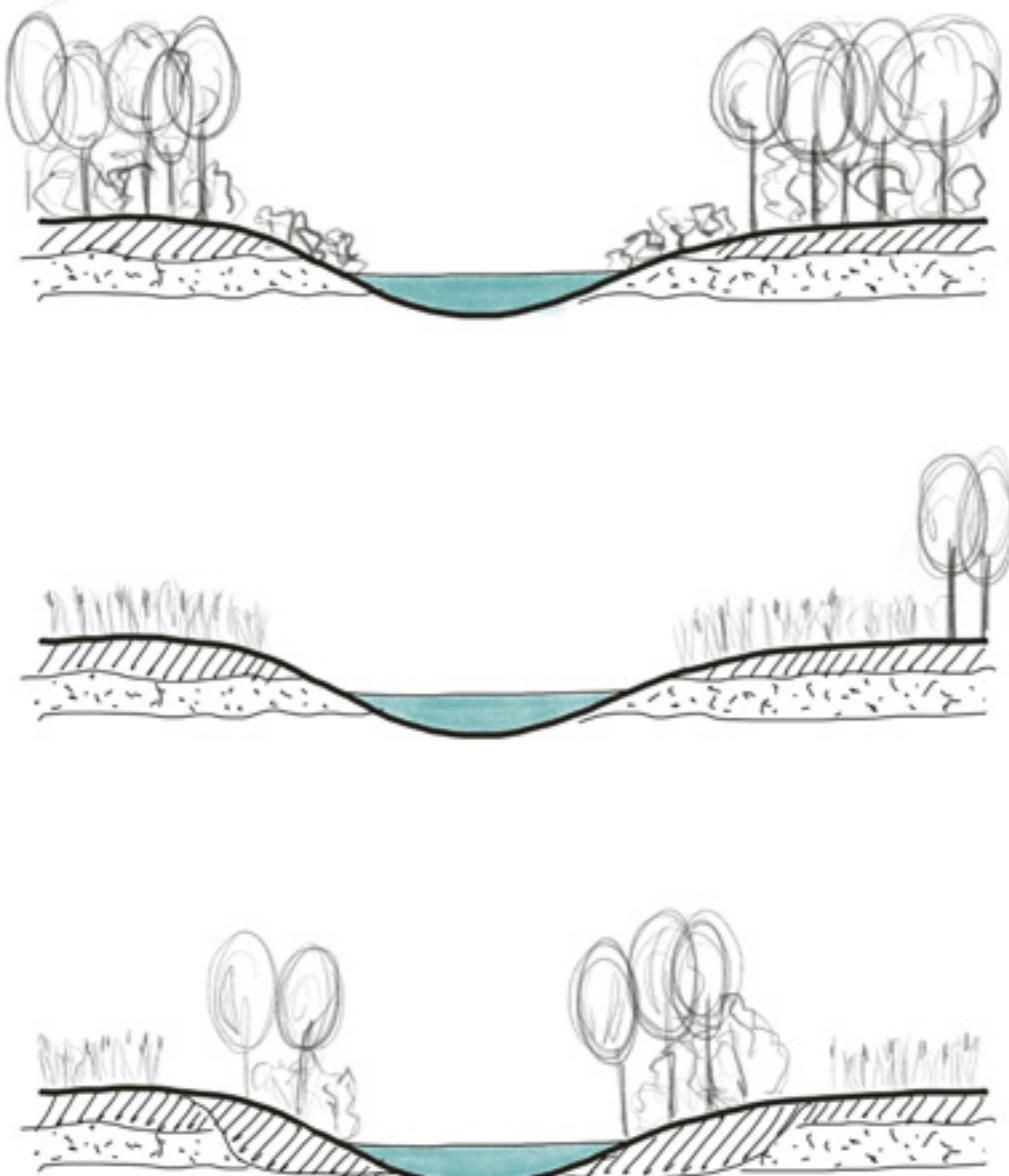
Analýza – pírozená potenciální vegetace

ŘÍČNÍ NIVA - PROMĚNA V ČASE A VZNIK LUŽNÍCH LESŮ

Říční niva v původní podobě bývala tvořena pouze pískem nebo štěrkem a porostlá na živiny nenáročnou keříkovou vegetací. S narůstajícím zemědělstvím byla narušena původní vzrostlá vegetace v širším okolí břehů, která byla mnohdy úplně vymýcena, a začalo docházet k erozi půdy - hlíny a jílů. Ty byly splavovány do řek a unášeny po proudu a následně ukládány nově podél říčních břehů.

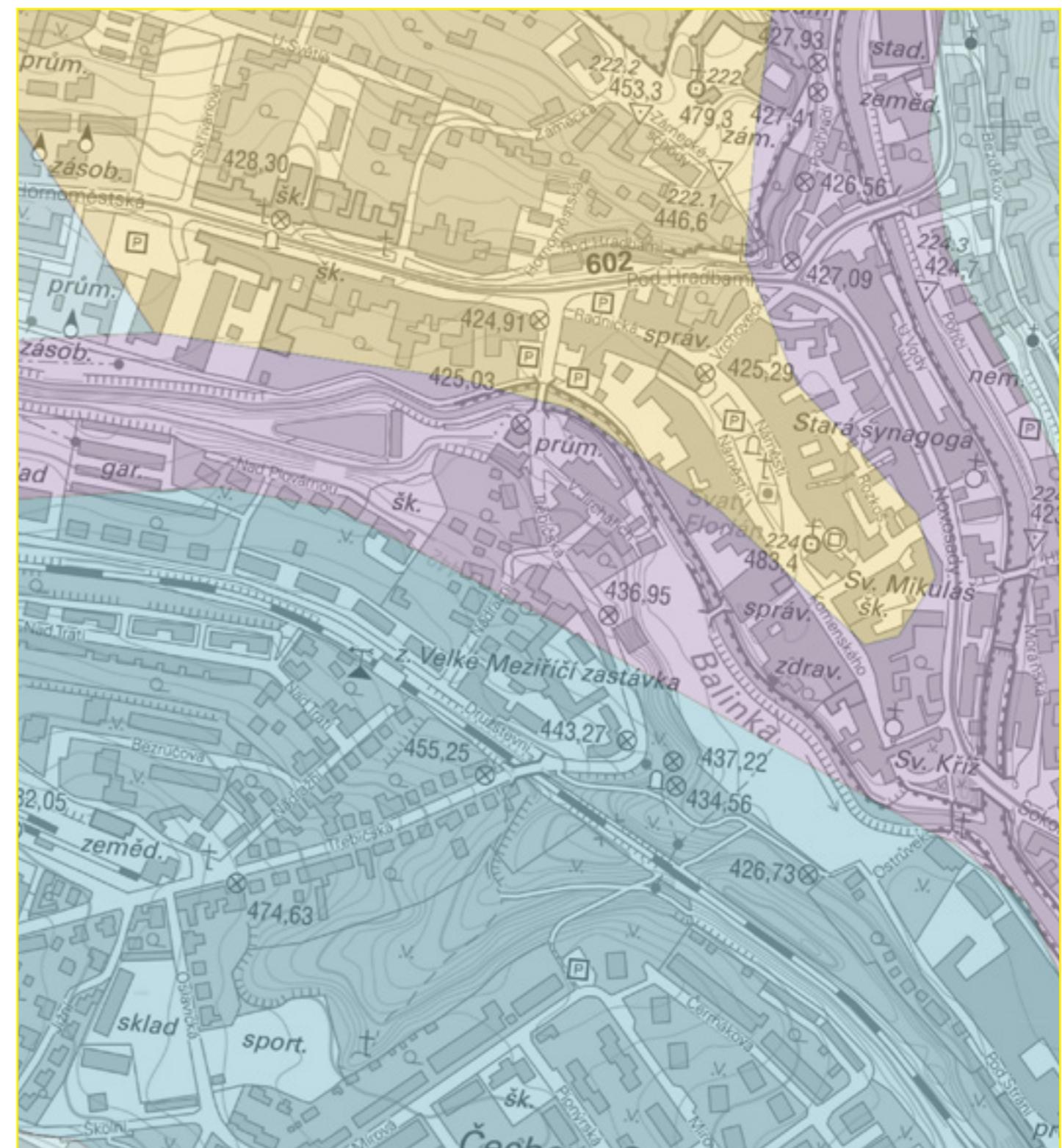
Nově uložená půda byla bohatší na živiny a proto se na břehu řeky, v návaznosti téměř na říční hladinu, mohly usadit náročnější společenstva, ktrými jsou právě lužní lesy - antropogenně podmíněné společenství.

Lužní lesy jsou v dnešní době důležitým společenstvem, jejich funkcí je například zpevňování břehů a půdoochranná (protoerozní) funkce. Jsou také stanovištěm mnoha druhů živočichů a zvyšují biodiverzitu v krajině.

Mapa přirozené potenciální vegetace ukazuje, jaká by byla na místě pravděpodobná vegetační složka.

- Qa - acidofilní doubravy
- AU - luhy a olšiny
- F - květnaté bučiny
- LF - bikové bučiny

FRAXINUS EXCELSIOR — JASAN ZTEPILÝ

- daří se mu ve vlhkých a podmáčených lesích nebo na sutích.
- roste převážně v nížinách a pahorkatinách

PRUNUS PADUS — STŘEMCHA OBECNÁ

- nejčastěji se s ní lze setkat na otevřených, slunečních místech, ve světlých lesích a hájích, na okrajích řek, potoků i v zaplavovaných místech
- v době květu je střemcha významnou medonosnou rostlinou

FAGUS SYLVATICA — BUK LESNÍ

- patří mezi dřeviny snázející značné zastínění; po jedli a tisu je prakticky nejistinnější lesní dřevinou. Nejlépe roste na vlhkých, dobře provzdušněných a minerálně bohatých humózních půdách

FRAXINUS EXCELSIOR WESTHOFF'S GLORIE — JASAN ZTEPILÝ

- vhodný do městského prostředí, snáší zpevněné povrchy a zasolení
- vysoko nasazená koruna

SALIX TRIANDRA L. — VRBA TROJMUŽNÁ

- roztroušeně po celém území, nejčastěji v pahorkatinách a podhorských oblastech
- roste v pobřežních houštinách, na březích toků a nádrží

SALIX PENTANDRA L. — VRBA PĚTIMUŽNÁ

- výskyt v podhůří a nižších polohách hor, hojný výskyt v oblasti Českomoravský vrchoviny
- luhy vyšších poloh, bažinné a rašelinné louky

ALNUS GLUTINOSA — OLŠE LEPKAVÁ

- dobře snáší občasné zamokření, tvoří olšiny, odolná vůči mrazu
- luhy vyšších poloh, břehy řek a potoků

BETULA PUBESCENS EHRH. — BŘÍZA PÝŘITÁ

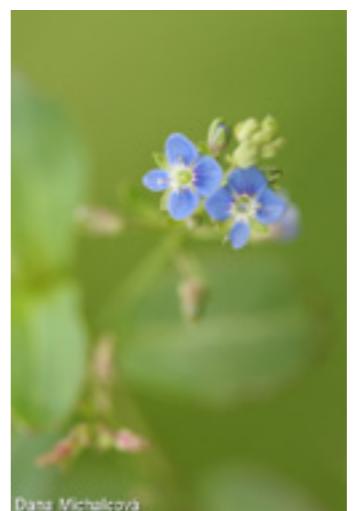
- výskyt soustředěn do horských a podhorských poloh
- častý výskyt vedle vrby pětimužné (*Salix pentandra*) významnou sukcesní dřevinou, která ovšem v postupující sukcesi ustupuje olší lepkavé
- ohrožený taxon

PHALARIS ARUNDINACEA – CHRÁSTICE RÁKOSOVITÁ

VERONICA BECCABUNGA L. – ROZRAZIL POTOČNÍ

CARDAMINE AMARA – ŘEŘIŠNICE HOŘKÁ

STACHYS PALUSTRIS – ČISTEC BAHENNÍ

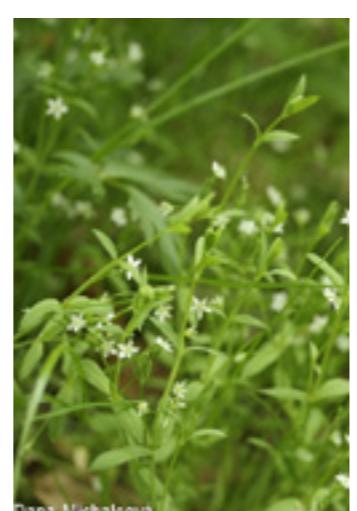
AGROSTIS STOLONIFERA L. – PSINEČEK VÝBĚŽKATÝ

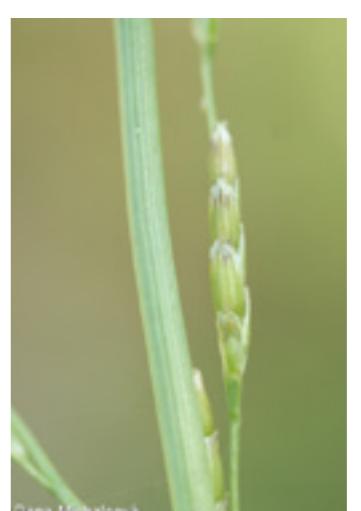
CAREX BUEKII – OSTŘICE BUEKOVA

STELLARIA ALSINE – PTAČINEC MOKŘADNÍ

GLYCERIA NOTATA – ZBLOCHAN ŘASNATÝ

vydra říční

- jediný druh vydry v ČR

- chráněna jako silně ohrožený druh

hraboš mokřadní

- v ČR se vyskytuje pouze ostrůvkově

poštolka obecná

- ve městech bývá vyšší hnízdní hustota než ve volné krajině

kormorán velký

- chráněný

sýc rousný

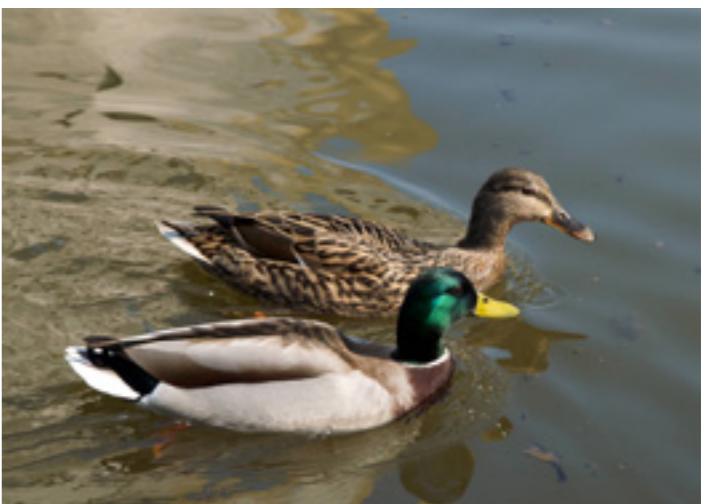
- zvláště chráněný jako silně ohrožený druh

datel černý

kachna divoká

holub doupňák

- zvláště chráněný jako silně ohrožený druh

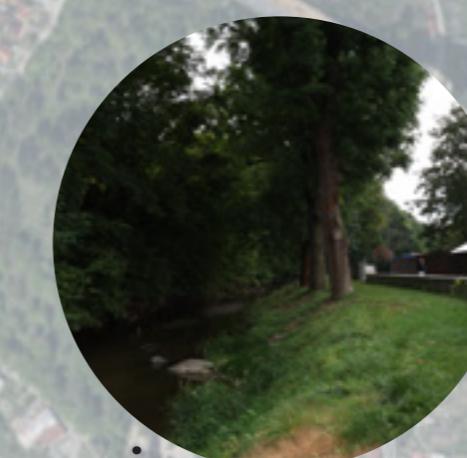

Analýza–charakter prostředí v okolí řeky Balinky

Přechod řeky z přírodního prostředí na okraj města.
Řeka má stále přírodní charakter se zarostlými břehy zpevněnými převážně vzrostlými stromy.

Průchod řeky úzkým koridorem, kdy je zavřena mezi protipovodňovými zábranami.

břehy řeky jsou tvořeny vysokými zdmi z nepravidelného kamene navýšené o betonové protipovodňové zábrany. Podél řeky rostou převážně traviny

V místě soutoku Balinky a Oslavy se prostor otevírá a rozšiřuje, stále jde o městský prostor, který řeku z obou stran obepíná

Velký prázdný prostor bývalého areálu Svit, který se nachází na pravém břehu řeky Balinky. Prostor s velkým potenciálem pro město a jeho obyvatele.

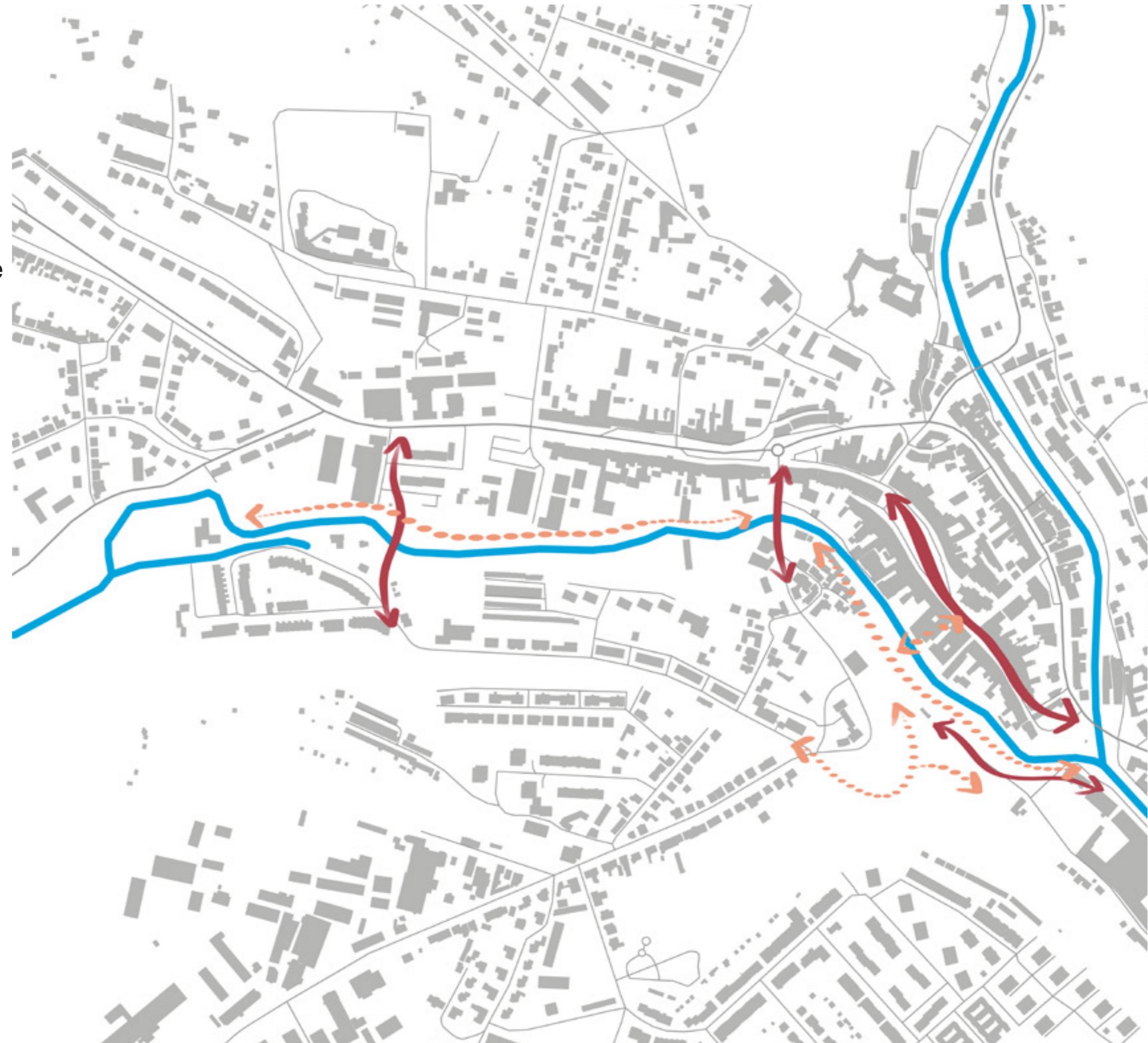

Po průchodu bývalým průmyslovým areálem je řeka stále užavřena ve zpevněném korytě, které z jedné strany tvoří vysoká zeď a z druhé násyp z kamení.

Charakter pohybu v okolí náměstí a jeho jižní části, ve které se nachází i řeka Balinka, je spíše pěší. Ve vztahu k náměstí je řeka převážně překonávána příčně a tento směr vykazuje vyšší intenzitu. Stejnou intenzitu, vykazuje vztah k bývalému průmyslovému areálu, ale pouze z toho důvodu, že se zde v současnosti nachází improvizované parkoviště.

Podélní pohyb kolem řeky má charakter procházkový, kdy obyvatelé města využívají okolí řeky jako park.

jednotlivé části a materiály území - soutok řek

- upravený svah vyskládaný z nepravidelných žulových kamenů, prorostlý pionýrskými dřevinami
- vystouplé říční kameny
- břeh porostlý vegetací
- travnaté plochy

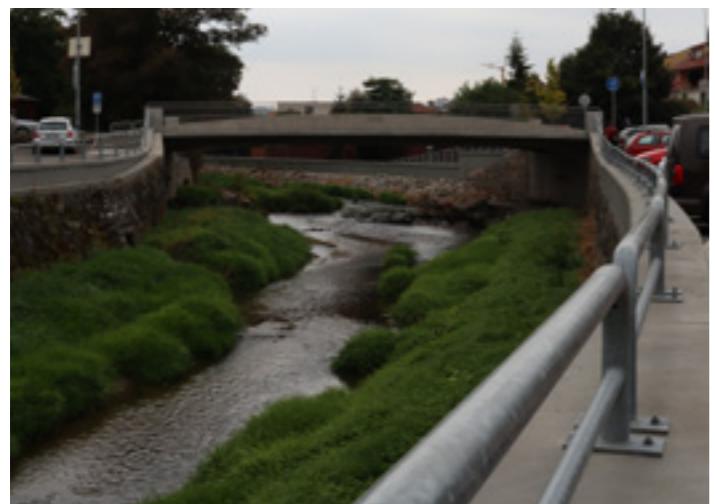
jednotlivé části a materiály území - bývalý areál Svitu

- upravený svah vyskládaný z nepravidelných žulových kamenů
- v protikladu vysoká žulová zeď, nepravidelný formát kamene
- břeh porostlý vegetací
- velké asfalto štěrkové plochy
- části pokryté sukcesivní zelení
- bariéra prudkého svahu zarostlého duby, buky a náletovými dřevinami

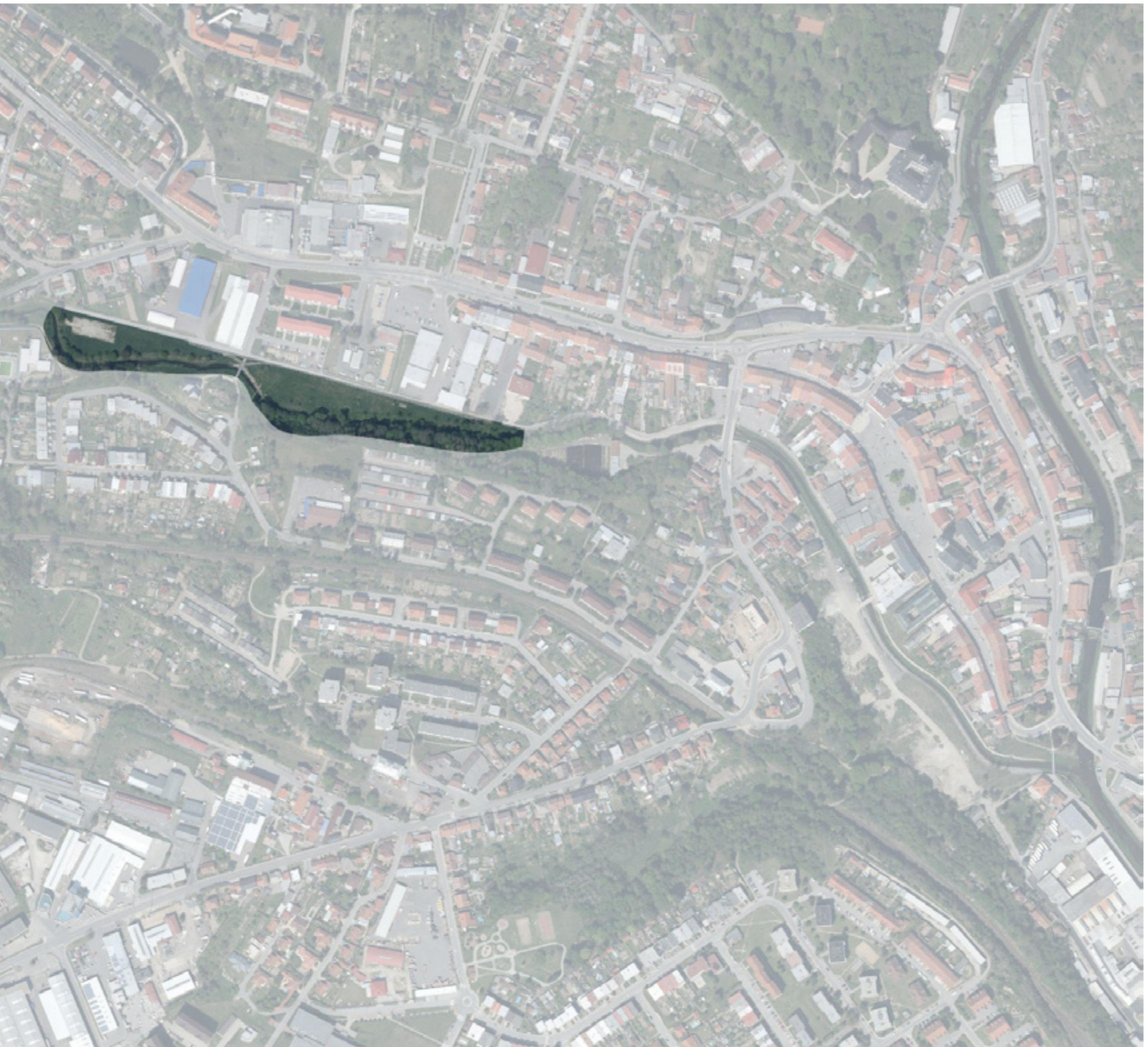
jednotlivé části a materiály území - průchod
kolem řeky

- žulová zeď, nepravidelný formát kamene, nastavená o betonovou zídku s kovovým zábradlím po obou stranách řeky
- břeh porostlý vegetací
- úzké štěrkové cestičky
- hladký betonový povrch v kontrastu s žulovou zdí

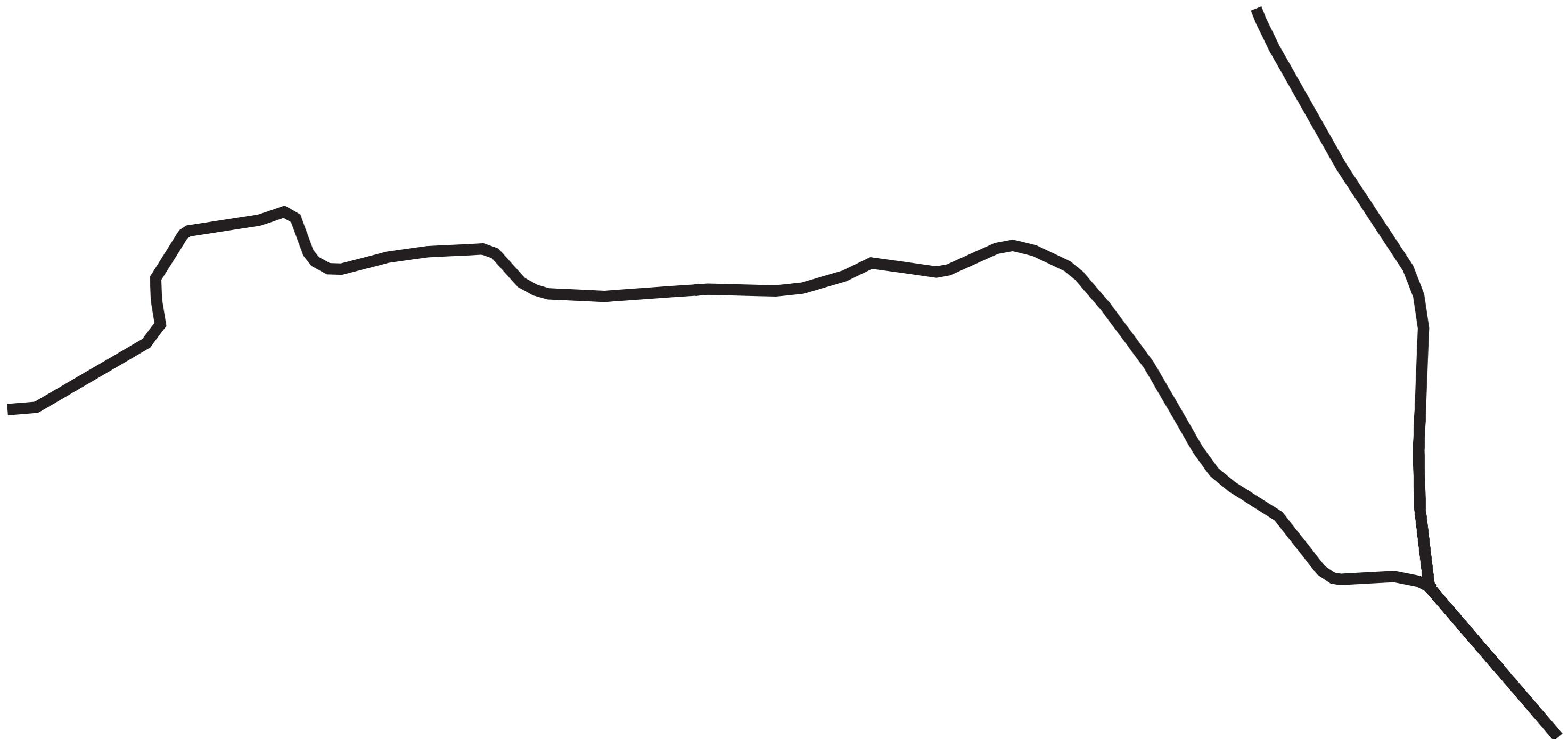
jednotlivé části a materiály území - palouky

- břeh porostlý vegetací
- terén přirozeně navazující na řeku
- břehy zpevněné keřovým i stromovým patrem
- velké plochy porostlé vysokými travinami
- asfaltová cesta
- kontrastní betonová zeď, světle šedivý nátěr, tvoří ostrou přímou linii v kontrastu s přírodním charakterem území

K řece.

Ruku v ruce.

Řeky Balinka a Oslava měly na město Velké Meziříčí velký vliv při jeho utváření a formování a následném vývoji.

Jejich přítomnost byla nejdříve hlavním faktorem, proč se lidé ve velkomeziříčské kotlině usídlili. Kontakt člověka s řekou zde byl na každodenním pořádku, využívána byla k uspokojení základních lidských potřeb, ale i vykonávaní prací. Tento kontakt se časem začal vytrácet. Velký vliv na něj měl rozvoj průmyslu, který řeku využíval jako zdroj energie, ale svou přítomností zamezoval příjemný pobyt u říčního toku. Tak tomu bylo po dlouhá léta a lidé mnohdy na svou řeku ve městě úplně zapomněli.

Kdy si lidé přítomnost řeky uvědomovali velmi palčivě byly povodně. Řeka vystoupila ze svého koryta, valila se městem a nemilosrdně si brala vše, co jí přišlo do cesty. V tu dobu lidé na řeku zanevřeli úplně.

Po takových velkých povodních ve Velkém Meziříčí, bylo rozhodnuto o zbudování protipovodňových zábran. Řeka byla v centrální části města a v úsecích, kdy se nebezpečně rozlila do prostoru lidských obydlí, zavřena mezi betonové zdi. Tím bylo zabráněno jejímu rozlivu při vydánných deštích a bouřích a lidé byli spokojeni. Spokojeni s ochranou proti tomuto rozbouřenému živlu, ale zapomínající na jindy klidnou řeku, osamoceně protékající betonovým korytem.

S postupem času se přístup k řekám ve městě začal měnit. Lidé si začali uvědomovat, že řeka neznamená jen nebezpečí pro jejich životy, ale že může přinášet radost a poskytnout obyvatelům měst své břehy k odpočinku.

Ač je dnes řeka Balinka při průchodu městem uzavřena v betonovém korytu, stále je patrné, že při průchodu městem nezůstává sejná a její charakter se mění. Přírodní charakter, její přirozenou podobu pouze nepatrнě ovlivněnou člověkem, můžeme spatřit v Balinském údolí, kde řeka meandruje na pískovém podloží a její koryto se podle síly toku a množství vody v průběhu let mění a posouvá. V této části jsou její břehy tvořeny naplaveninami a jsou porostlé vysokou trávou a rostlinami říčních břehů, jako jsou řeřišnice hořká, ptačinec mokřadní, rozrazil potocní či čistec bahenní.

Z tohoto prostředí přichází řeka na předměstí. Její koryto se zužuje a tok se narovnává, ale stále není zpevněno jinak než půdou. Podél jejího břehu vede silnice. V prostoru jejího koryta rostou traviny, ale počet druhů se vytrácí. Řeku lemují různé druhy stromů. Od vrb a olší až k jasanům. Někdy v podobě neprostupného houští, jindy jako alej vysazenou člověkem.

Z předměstí se dostáváme do města. Koryto řeky zde jasně udává betonová či kamenná zed'. Ke spatření řeky je potřeba se nahnout přes zábradlí. V korytě se sbírají naplaveniny zeminy, které proud řeky přinesl. Na nich rostou trsy travin a obalují strmé zdi. K vodní hladině se člověk jen tak nedostane, nejsou zde žádné schody po kterých by mohl sejít.

Změna nastává při průchodu kolem bývalého průmyslového areálu. Zde je zpevněn pouze jeden břeh, druhý se povolně svažuje dolů a dále je zpevněn velkými navršenými kameny. Cestičky k vodě zde zatím vyšlapány nejsou, nesedí tu lidé slunící se na říčním břehu, není zde slyšet dětský smích a radost. Ale je zde příležitost.

1 Wikipedie. *Urbanismus* [online]. Poslední změna 8. 8. 2015, 14:52 [cit. 27.08.2015]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Urbanismus>

2 HRŮZA, Jiří. Slovník současného urbanismu. Vydání první. Praha: Oden, nakladatelství krásné literatury a umění, n.p., 1977. 341 s. 01-527-77

Koncept

Přírodní charakter řeky

- husté meandry
- nízký břeh
- vysoká diverzita flóry a fauny

Vesnický charekter řeky

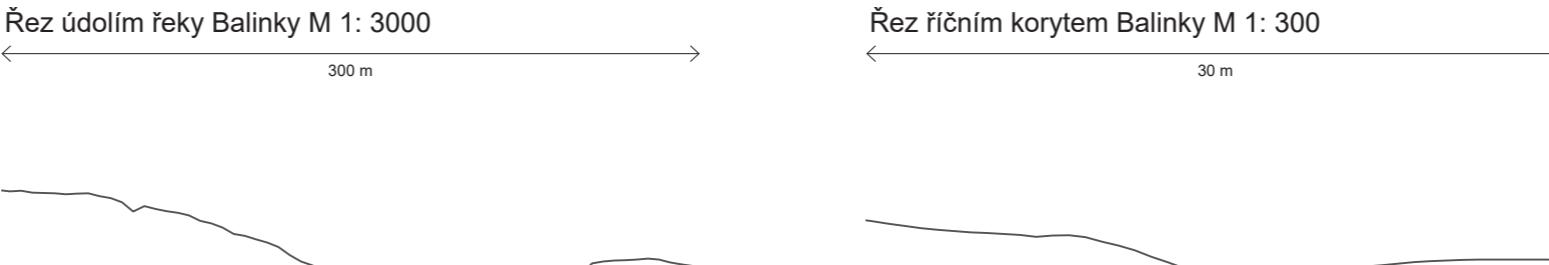
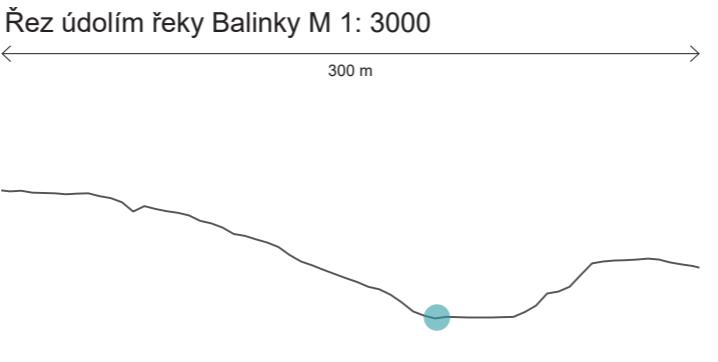
- meandry se zvětšují, řeka se narovnává
- břeh řeky je vyšší
- vyšší rychlosť proudu
- nižší diverzita flóry a fauny

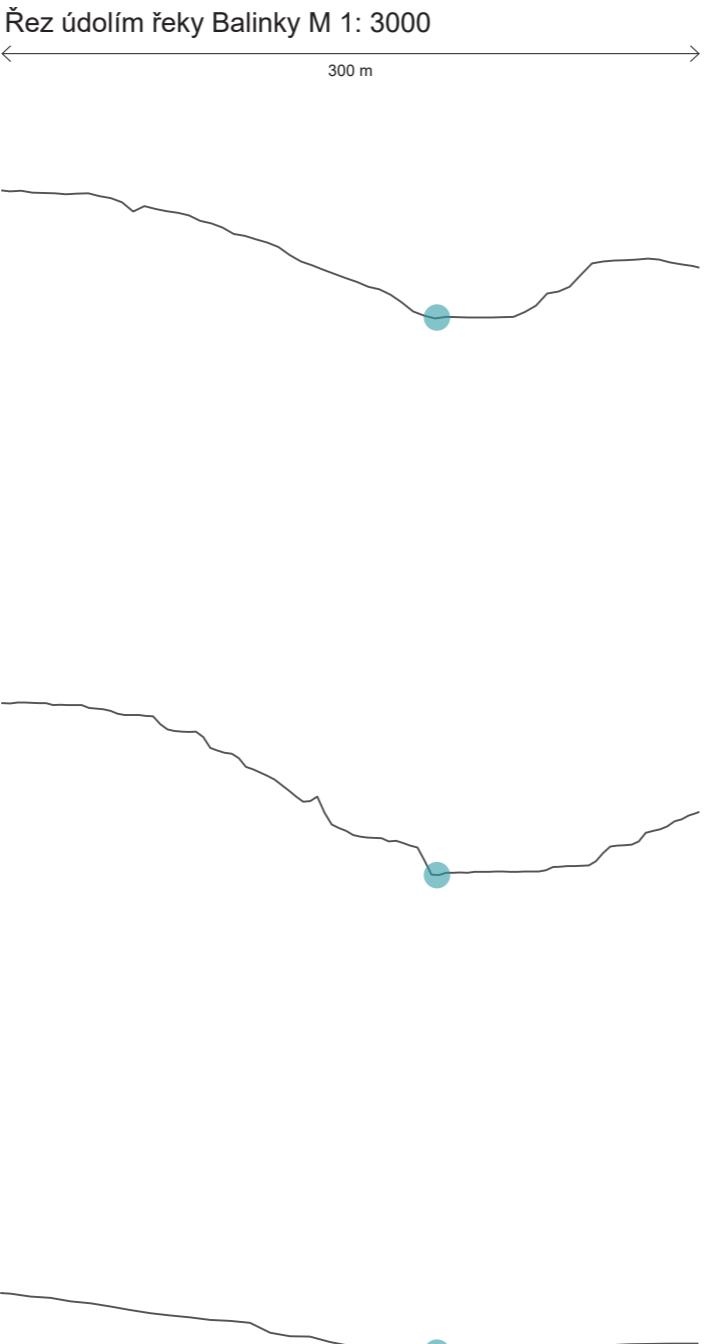
Městský charekter řeky

- řeka je téměř rovná
- koryto řeky je uměle zpevněno
- vyšší rychlosť proudu
- nízká diverzita flóry a fauny

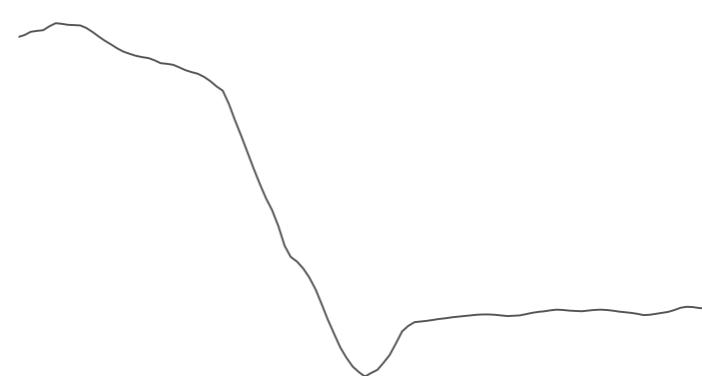
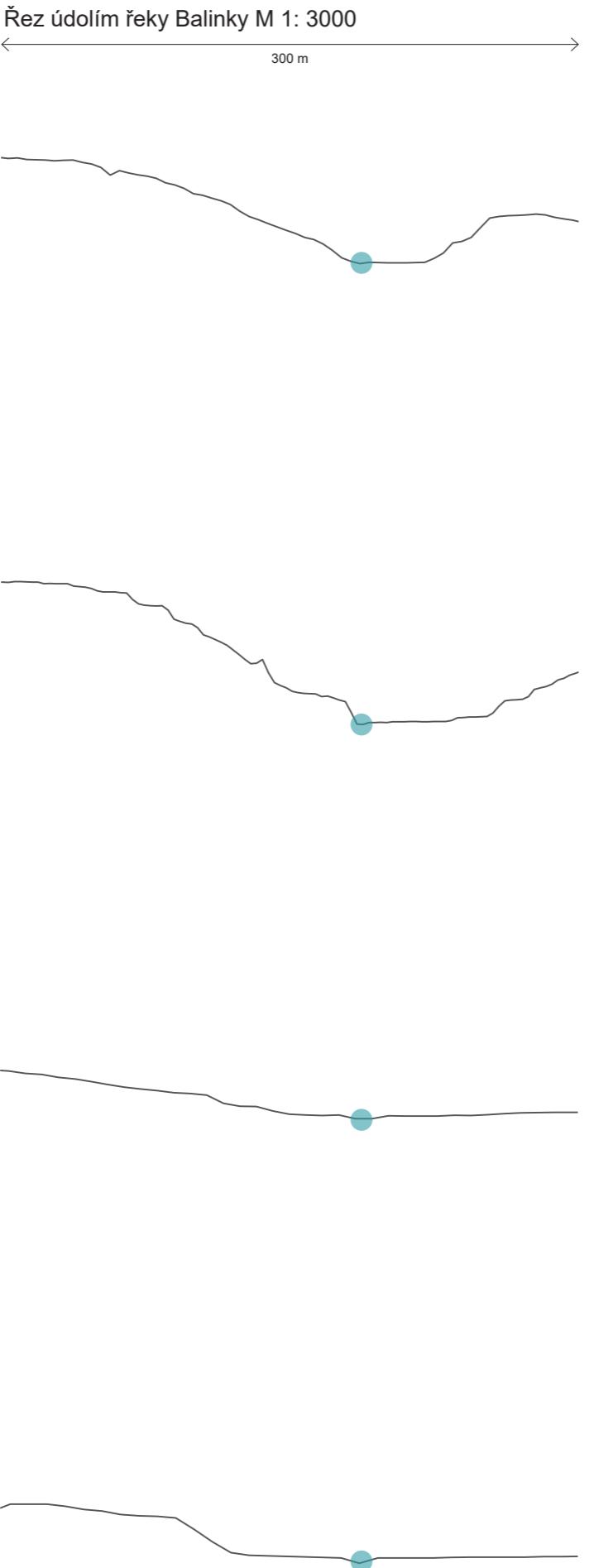
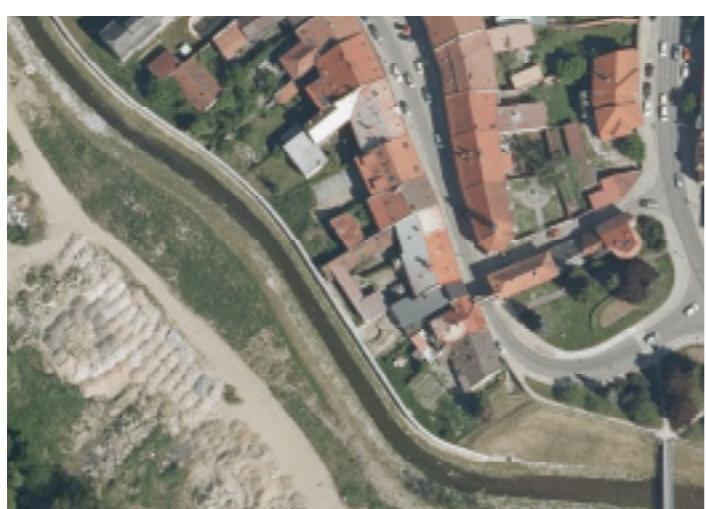

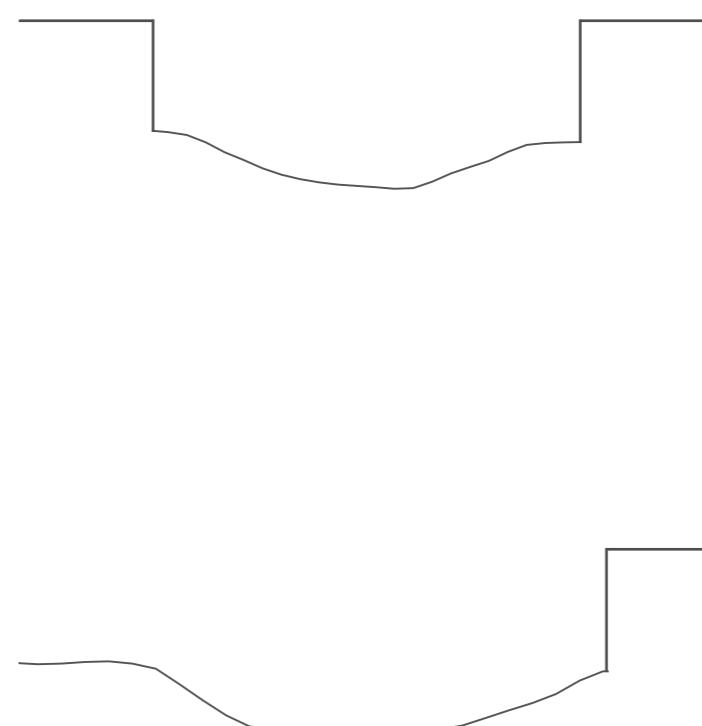
Přírodní charakter řeky
Řeka hustě meandruje a její tok je pomalejší. Koryto je mělčí a není nijak zpevněno, proto ho řeka může v čase "měnit".

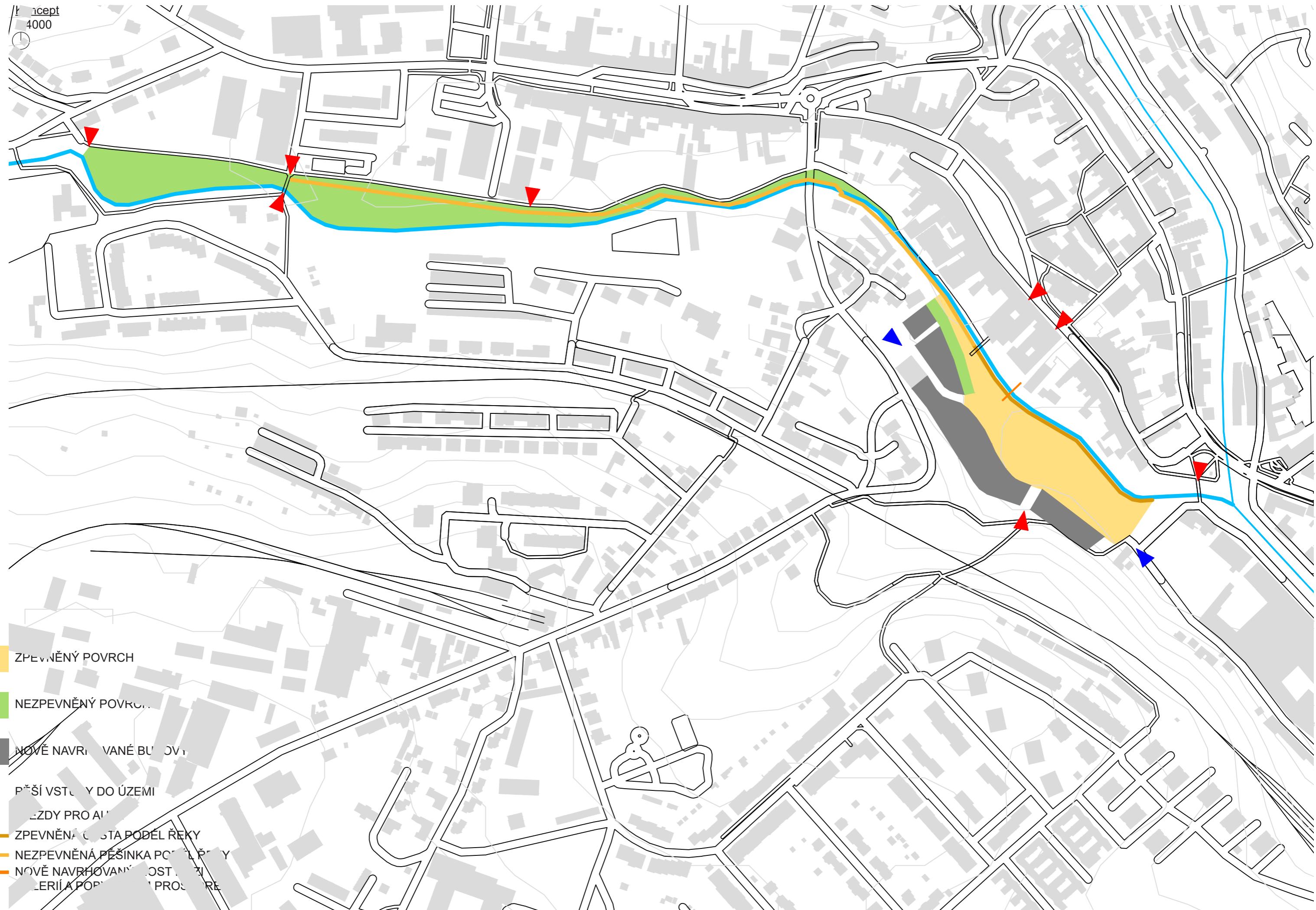
Vesnický charakter řeky
Řeka a její koryto je v tomto úseku již z velké části ovlivněno člověkem. Tok je soustředěn do jednoho místa a koryto se stále prohlubuje.

Městský charakter řeky
V tomto úseku je řeka z obou stran obklopena vysokými zdmi. Šířka řeky je limitována a tvar říčního koryta byl určen člověkem.

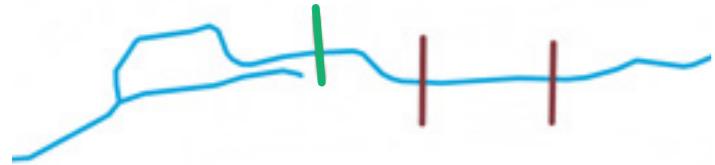

Městský charakter řeky
Zde je řeka z jedné strany sevřena zdí. Druhý břeh je tvořen valem a zpevněn kamením. Tvar říčního koryta byl určen člověkem.

Koncept

PŘÍRODNÍ CHARAKTER - OTEVÍŘENÝ PROSTOR

Prostor druhého palouku - poklidný přírodní charakter.

Jen pár vyšlapaných cestiček.

Pro pozorování.

hlavní dřeviny prostoru - olše, vrby, střemcha

keřové patro

převažující rostliny - traviny, vodní rostliny, ohrožené druhy

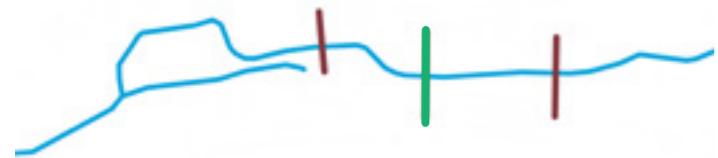
živočichové - převážně vodní ptactvo, hraboš, vydra, kormorán

Dana Micháková

PŘÍRODNÍ CHARAKTER - OTEVÍRÁNÍ PROSTORU

Volný přístup k vodě po přírodním svahu, kolem řeky už nevede cesta.

Převažující sportovní náplň.

Terénní modelace podél povodňových zdí - využití jako mobiliář.

hlavní dřeviny prostoru - olše vrby

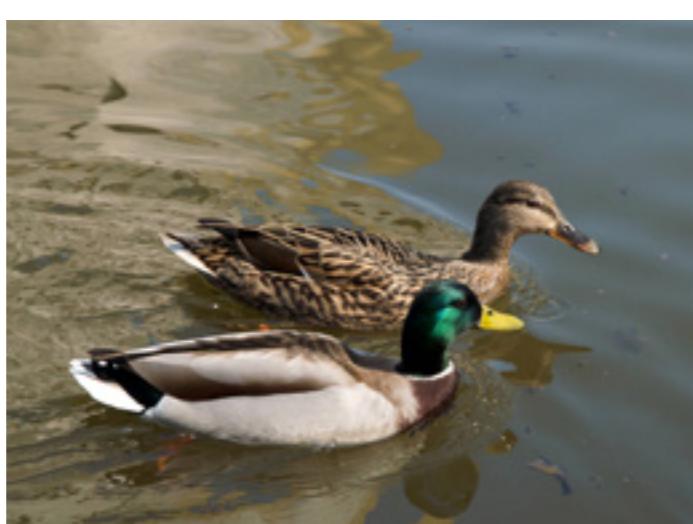
keřové patro

převažující rostliny - traviny, vodní rostliny jako rozrazil
nebo čistec

živočichové - převážně vodní ptactvo, hraboš, vydra

Koncept

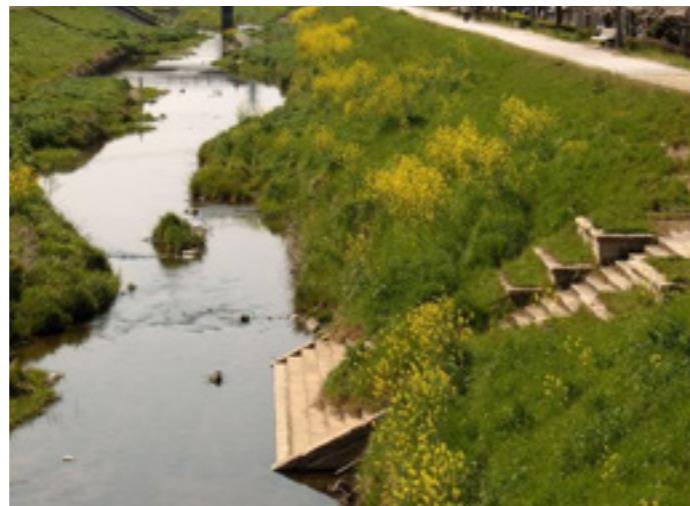
PŘÍRODNÍ CHARAKTER - OTEVÍRÁNÍ PROSTORU

Pozvolný svah meziřekou a volným prostorem.

Pěšinka se pomalu vytrácí.

Prostor se sjednocuje a nabývá přírodního parkového charakteru.

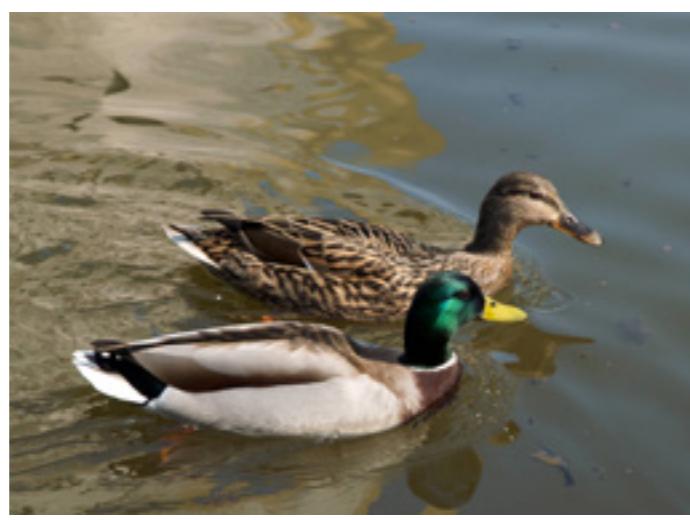
hlavní dřeviny prostoru - olše vrby

začíná se objevovat keřové patro

převažující rostliny - traviny, vodní rostliny jako rozrazil
nebo čistec

živočichové - převážně vodní ptactvo, hraboš

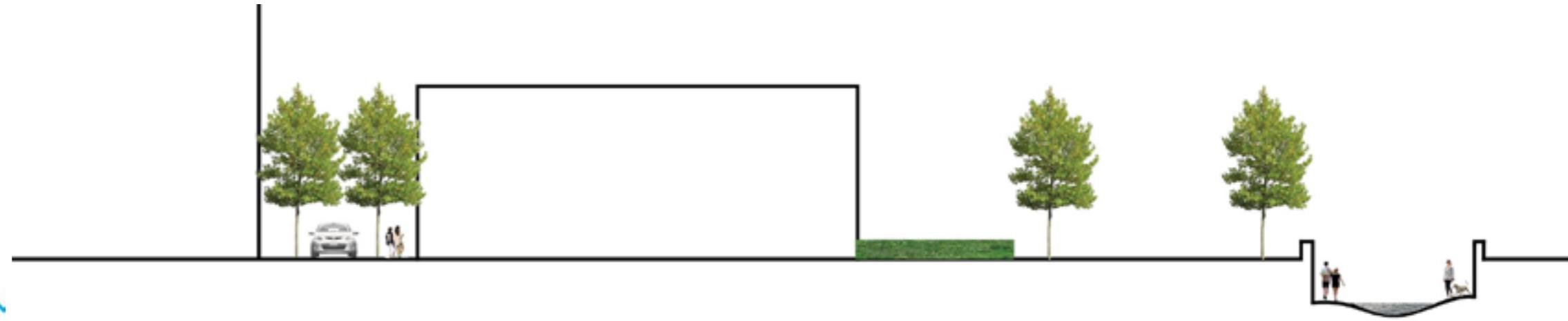
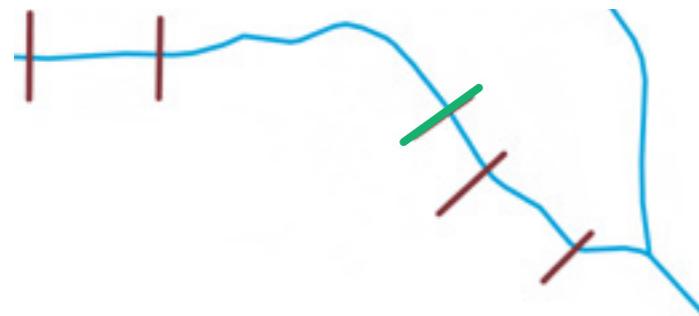

Koncept

MĚSTSKÝ CHARAKTER

- ULIČNÍ PROSTOR

- ÚZKÝ PRŮCHOD KOLEM ŘEKY

Uliční prostor s jednosměrným provozem.

Nižší rodinné domy jsou pedstaveny předzahrádkou s nízkým jednotným plotem.

Prostor u řeky uzavřený mezi žulovými zdmi, pomalu přecházející vpřírodní charakter.

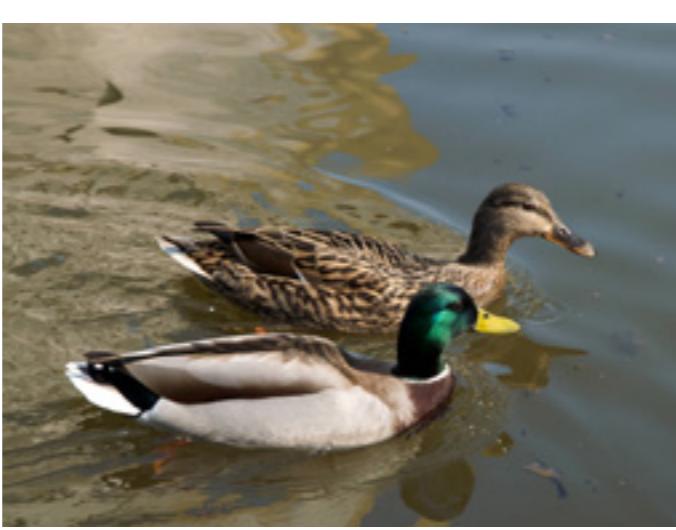
Pěšinky tvořeny spíše nášlapy a přechody v řece jsou po kamenech.

hlavní dřeviny prostoru - jasan stepilý westhof glorie

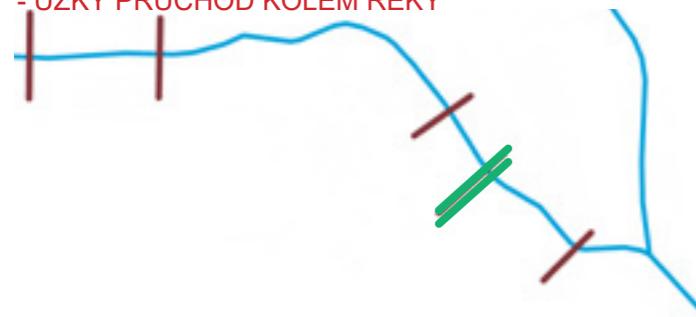
živočichové - převážně vodní ptactvo

Koncept

MĚSTSKÝ CHARAKTER

- OTEVŘENÝ PROSTOR NAD ŘEKOU
- ÚZKÝ PRŮCHOD KOLEM ŘEKY

Městský živý prostor nad úrovni řeky - otevřený, dlážděný.

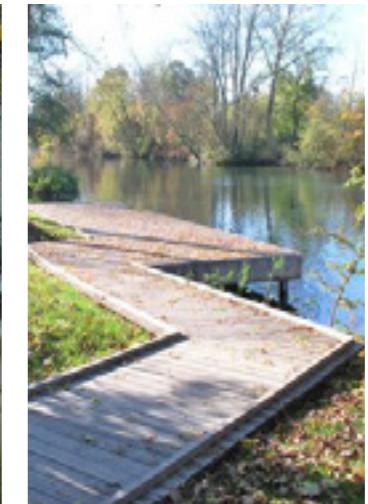
Místa pro pořádání společenských akcí.

Propojený novým mostem s galerií, navazující venkovní galerie.

Prostor u řeky - klidnější část výškově oddělena ale stále s městským charakterem.

Pevná pěšina dlážděná nebo vynesena nad vodu pomocí dřevěných mol.

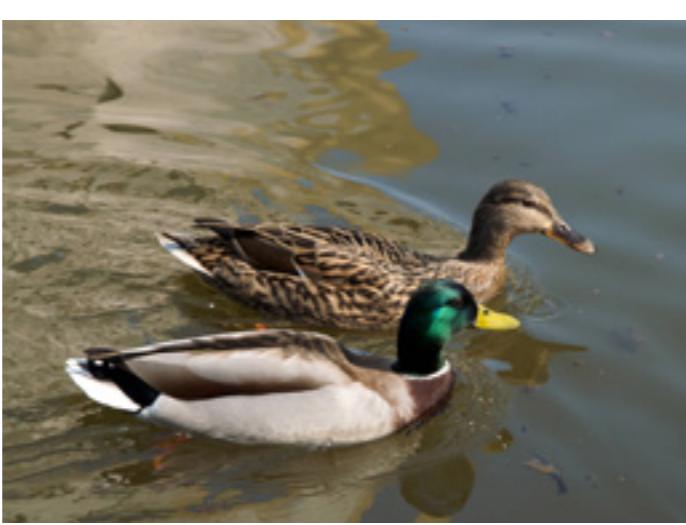
Možné propojení prostorů pomocí nového mostu u galerie.

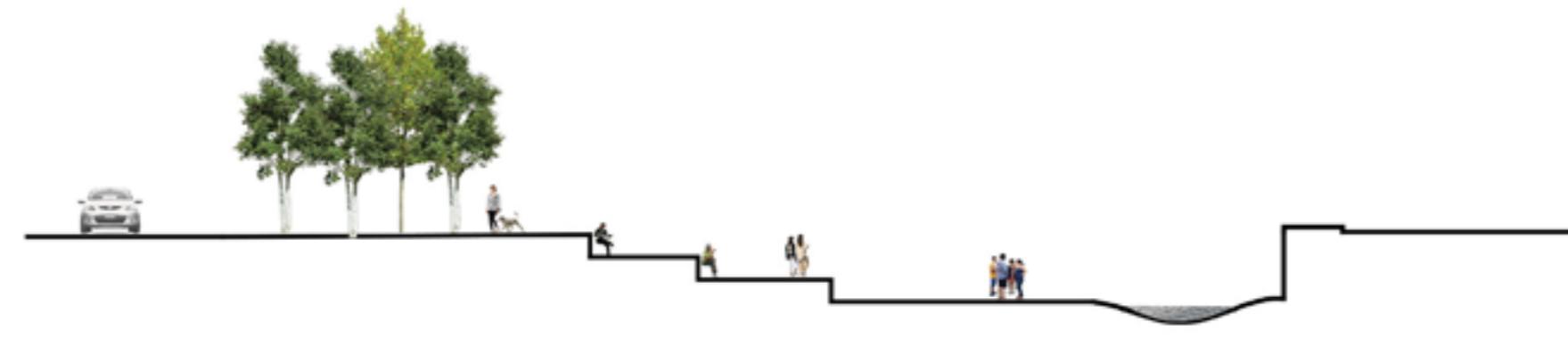
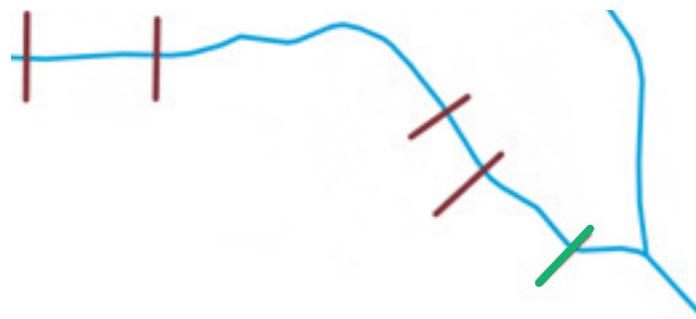
hlavní dřeviny prostoru - jasan stepilý westhof glorie

živočichové - převážně vodní ptactvo

MĚSTSKÝ CHARAKTER - OTEVŘENÍ PROSTORU

Prostor prolínající přírodní charakter soutoku řek a začátek městského otevřeného prostoru.

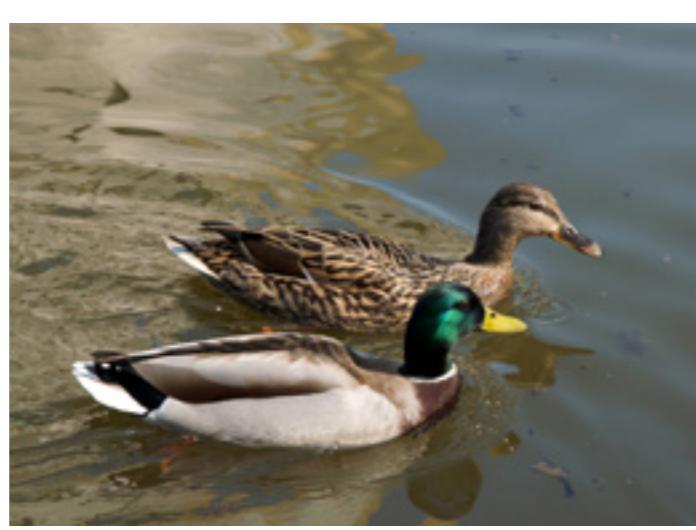
Pozvolný sestup k řece modelovaný pomocí kamených zídek - použití žuly jako na protější zdi, která definuje koryto.

hlavní dřeviny prostoru - bříza pýřitá, jasan stepilý
westhof glorie

živočichové - převážně vodní ptactvo

Koncept palouky

1:1800

REMÍZKY PRO HNÍZDĚNÍ PTÁKŮ

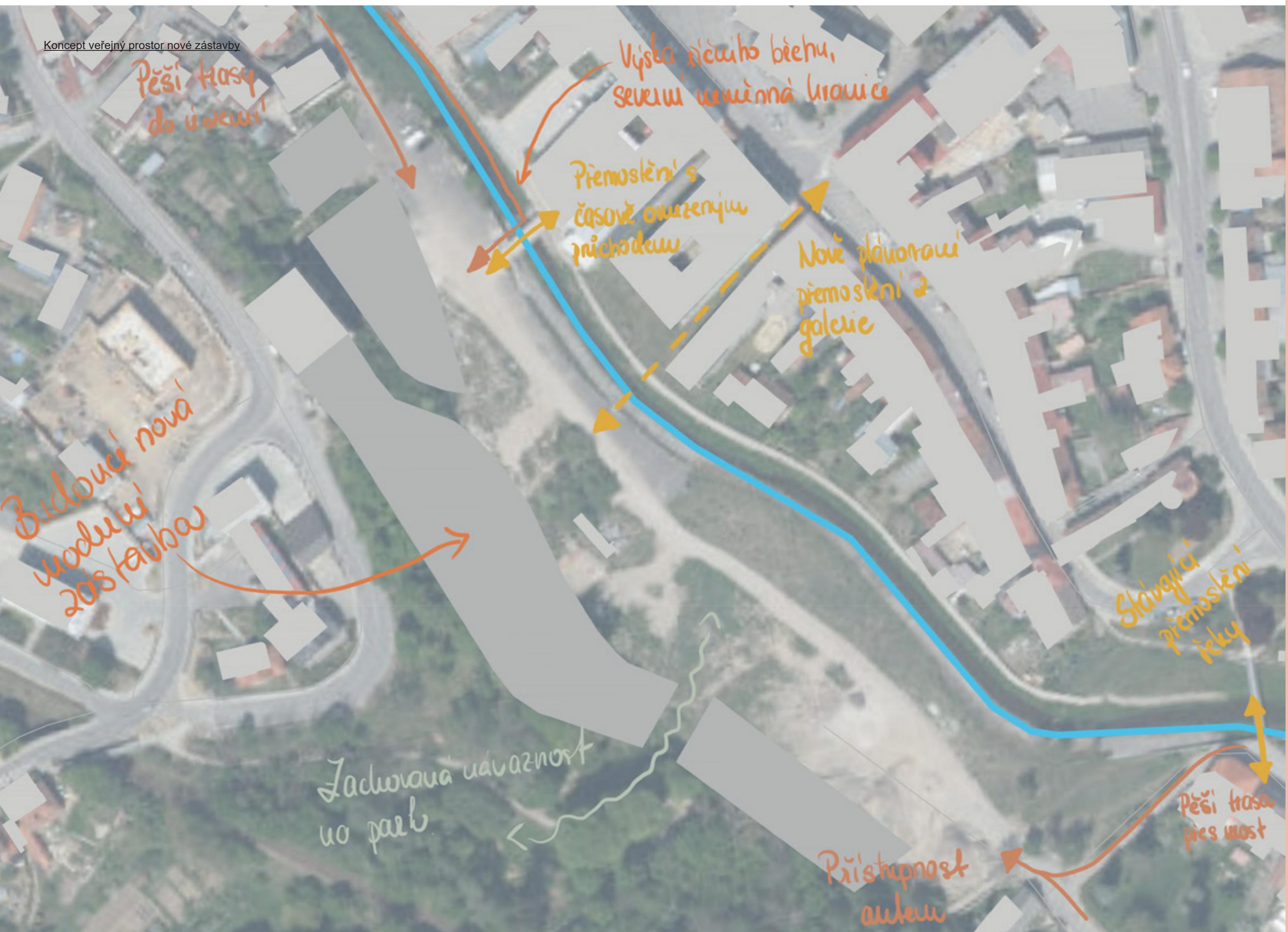
SVAHOVÁNÍ KOLEM POVODŇOVÉ ZDI

MLATOVÁ CESTA

PZVOLNÝ BŘEH S PŘÍSTUPEM K VODĚ

MLATOVÁ PLOCHA, WORKOUTOVÉ HŘIŠTĚ,
OBČERSTVENÍ...

BĚŽECKÁ DRÁHA

Řeka na dotek.

Řeka Balinka a její okolí mění svůj charakter při průběhu městem. Od čistě přírodního v Balinském údolí se dostává na předměstí, kde je její charakter stále částečně přírodní. Poté se dostává více do města, kde má charakter vesnické říčky poklidně se klikatící městem. Následně se dostává k centru města, kterému je její charakter absolutně podmíněn.

V návrhu jsme tyto charaktery nazvaly jako přírodní, vesnický a městský.

Všechny tyto charaktery propojuje cesta vedoucí z centra města na jeho okraj. Stejně jako řeka i ona mění svůj charakter. Od široké cesty tvořené žulovou dlažbou ve městě přechází do užší, mlatové, lemující tok řeky a z ní se dále mění do úzké vyšlapané pěšinky, která ústí k říčnímu břehu mezi stromy.

Přírodní charakter blízce sousedí s přírodním parkem. V návrhu jsme se snažily tuto skutečnost podtrhnout a přivést přírodu blíže k lidem.

Tento prostor je klidným místem s výsadbou původních dřevin a rostlin. Prostor doplňujeme o keřové patro, které zde nyní chybí a v němž nachází domov nejrůznější druhy ptactva a jiných živočichů.

Místo nabízíme obyvatelům zvířecí říše a člověka do něho přivádíme pouze po úzké pěšině, aby měl možnost sledovat život, který se u vodní hladiny odehrává.

Návštěvník si zde může v klidu odpočinout na lavičce pod korunami stromů schován za travnatým valem, který skrývá chladně působící protipovodňové zábrany.

V části navazující na přírodní charakter se nalézá velkorýsý prostor záplavového území. To ovšem neznamená, že by prostor nešel využít. V návrhu je počítáno s možností občasného zaplavení území vodou. Jako v celém prostoru podél řeky je zde kladen důraz na původní dřeviny a rostliny. Prostorem prochází mlatová cesta, vedoucí podél terénních modelací, skrývajících protipovodňové zábrany. Modelace mohou sloužit k odpočinku, ale i nejrůznější dětské zábavě. Do prostoru je umístěn atypicky tvarovaný běžecký ovál a workoutové hřiště. Tyto prvky nabídnou obyvatelům možnost sportovního využití nedaleko jejich bydlišť, které se ale nalézá alespoň částečně v přírodě. V prostoru běžecké tratě se nachází i volný prostor, například pro dočasný stánek se zmrzlinou či chlazenými nápoji v horkém létě.

V prostoru bývalého areálu Svit je navržena nová zástavba bytových domů a kancelářských prostor. Vzniká zde veřejný prostr přímo sousedící s řekou. Ten je navržen jako forma náměstí, na kterém se mohou konat nejrůznější městské akce od trhů až po koncerty. V návrhu pracujeme s myšlenkou zpřístupnit řeku pro obyvatele města. Proto je říční koryto rozšířeno a vzniká tak prostor pro pobyt přímo u vodní hladiny. V prostoru koryta je navržena cesta a pobytové schody pro odpočinek. K řece se můžeme dostat po schodech nebo po rampě, postupně se svažující od nově navrženého mostu vedoucího z galerie. Tok řeky je meandrován a vytváří tak větší vodní plochy. Kameny, které jsou umístěny na břehu, formují řeku a mohou sloužit i k posezení. Stejně tak jsou kameny umístěny i v toku, kde slouží jako cesty přes řeku i herní prvek.

- travnatá plocha, luční porost
- tartanová běžecká dráha
- mlat
- protipovodňová zábrana

palouk 1

palouk 2

Oba palouky lemuje protipovodňová zábrana, podél které vedeme terénní modelace sloužící jako pohledová bariéra, sedací i herní prvek.

Břehy Balinky doplňujeme o keřové patro a remízky stromů.

Palouk 1 je převážně věnován drobným živočichům a vede skrz něj vyšlapaná pěšinka.

Na palouku 2 ústí mlatová cesta vedená z centra města. Obyvatelé zde naleznou především sportovní využití.

- travnatá plocha, říční porost
- velkoformátová dlažba
- žulová dlažba

Do prostoru bývalého průmyslového areálu Svit je navržena nová zástavba, skládající se z obytných domů, kancelářských prostor a komunitního centra.

Do veřejného prostoru nové zástavby navrhujeme volný prostor s charakterem náměstí, který je lemován výsadbou stromů zajišťujících stín. Tento prostor je možné využít na nejrůznější akce konané městem.

V jižní části je navržena hustší výsadba stromů, do které jsou umístěny mlžinky pro osvěžení v letních dnech.

Koryto řeky je v návrhu rozšířeno a lze do něho sejít po rampě či schodišti. Vede v něm cesta navazující na trasu od palouků na západě.

Řeka je nově více meandrována a vznikají tak plochy k odpočinku u vodní hladiny.

Mezi stromy mezi břehy

Téma semestru

#svitvelmez

Návrh–koncept–analýza–esej
krajinářsko–urbanistický projekt

Zadání–foto aktuálního stavu

Zadání–situace

Zadání–územní plán

Zadání–doprava

Návrh–glosa

Návrh–piktogram

Návrh–esej

Návrh–situace palouky

Návrh–vizualizace přírodní palouk

Návrh–vizualizace palouk sportovní využití

Návrh–vizualizace pěšinka podél řeky

Návrh–situace veřejného prostoru nové zástavby

Návrh–vizualizace u řeky

Návrh–vizualizace veřejného prostoru nové zástavby

Koncept–glosa

Koncept–piktogram

Koncept–esej

Koncept–prostorové pojmutí

Koncept–charakterystika prostoru

Koncept–povrchy

Koncept–řezy

Koncept–palouky

Koncept–veřejný prostor nové zástavby

Analýza–glosa

Analýza–piktogram

Analýza–esej

Analýza–vojenské mapování

Analýza–terén

Analýza–flóra

Analýza–fauna

Analýza–charakter prostředí

Analýza–pohyb

Analýza–materiály

Obsah

Anotace

Řeka Balinka, formuje jižní část centra Velkého Meziříčí. S průběhem jejího toku se mění i její charakter, od přírodního přechází k městskému, který se potom opět vytrácí.

Říční břehy jsou významnou součástí města, která ovlivňuje jeho kvalitu. V návrhu se snažíme tyto zpola zapomenuté břehy obyvatelům nabídnout zpět, aby se mohli znova dotknout hladiny řeky.

Bc. Barbora Flösslová

7. semestr

urbanisticko-krajinářský projekt

zimní semestr 2021/2022

Bc. Martina Belzová

7. semestr

urbanisticko-krajinářský projekt

zimní semestr 2021/2022

Atelier Kolařík FA ČVUT

www.fa.cvut.cz/cs/studium/ateliery/149-atelier-kolarik

tiny.cc/atelierkolarik

instagram.com/atelierkolarik

doc. Ing. arch. Radek Kolařík

Ing.arch. Martin Štrouf

Bc. Barbora Flösslová

baraflosslova@seznam.cz

18.08. 1997 Český Těšín

žije v Praze

2008–2016

Gymnázium v Semilech

2022–nyní

Fakulta architektury ČVUT

1. semestr—ZAN Mezi prostor

2. semestr—ZAT spojka

3. semestr—střední měřítka Centrální park Ďáblice

4. semestr—velké měřítka Skála pod hradem

5. semestr—studie pro bakalářskou práci Zelená oáza

Bc. Martina Belzová

martina.belzova@gmail.com

19.11. 1998 Praha

žije v Praze

2014–2018

Gymnázium Litoměřická

2022–nyní

Fakulta architektury ČVUT

1. semestr—ZAN Krajina mého srdce

2. semestr—ZAT Pražské pobřeží

3. semestr—střední měřítka Centrální park Ďáblice

4. semestr—velké měřítka Lipnice nad Sázavou

5. semestr—studie pro bakalářskou práci Mezi pavlačemi

Koncept layoutu+metodika

© Radek Kolařík. RKAW. www.rkaw.cz, 2014

Pro vzdělávací účely v předmětech vedených autorem lze koncept layoutu a metodiku užít bezúplatně.

Pro vzdělávací účely v předmětech ostatních lze koncept layoutu a metodiku užít rovněž bezúplatně—v takovém případě vzniká povinnost opatřit užití licenční poznámkou. Jakékoli užití tohoto layoutu a metodiky—pro jiné, než vzdělávací účely, bez předchozího písemného souhlasu autorů—není dovoleno.

Licenční poznámka: Koncept layoutu+metodika © Radek Kolařík. RKAW. www.RKAW.cz, 160914.